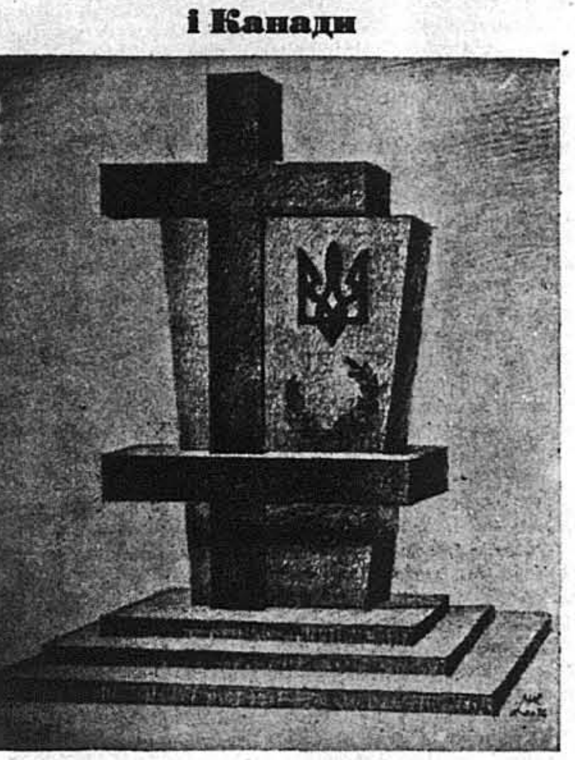
ПАМ'ЯТАЄМО МИНУЛЕ —
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— БУДУЄМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. No. 117. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 25-го ЧЕРВНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 25, 1976 Ч. 117. VOL. LXXXIII

У Вінніпеґу буде пам'ятник поляглим за волю України і Канади

Проєкт пам'ятника мистця Л. Молодожанина

Вінніпеґ. — Заходом Катедри Св. Володимира і Ольги та Ветеранських Організацій міста Вінніпеґу при співучасті громадянства Манітоби, рішено збудувати пам'ятник поляглим Героям за Волю України і Канади на цвинтарі Всіх Святих. Проєкт пам'ятника виготовив скульптор Л. Молодожанин. Він має бути збудований з ґраніту висотою на 16 стіп. Кошти пам'ятника мають виносити біля 50 тисяч долярів.

Комітет, в склад якого входять: о. д-р В. Кушнір — почесний голова, мґр І. Геврик — голова, І. Нестор — заступник голови, Д. Микитюк—секретар, Ю. Гвоздулич—скарбник і Д. Ріпак — член, закликає українські церковні і світські організації, професіоналістів та українське громадянство своїми пожертвами здвигнути цей пам'ятник.

За всі зложені датки видаватиметься посвідки, які можна буде відтягнути від доходового податку (інком текс).

Українці взяли участь у Канадській Науковій Музичній Конференції

Квебек, Канада. (Н. Н.) — В днях 25 до 28 травня ц. р. в рамках Конґресу Наукових Товариств Канади (Лернер Сосаєтіс) відбулася конференція Канадської Асоціяції Університетських Музичних Факультетів. Наради та засідання конференції відбувалися в приміщеннях музичного факультету університету Ляваль, в Квебеку, з участю канадських музикологів, композиторів; музичних дослідників та мистців-виконавців. В тій конференції брали участь двоє українських професорів музики: Люба Жук з університету Мек-Гілл в Монтреалі та Іриней Жук з університету Квінс в Кінґстоні.

Конференція мала дві паралельні теми: 1. Значення та роля мистця-виконавця в канадійській університетській структурі, та 2. Стан і розвиток музикологічних дослідів в Канаді. Побіч наукових доповідей та дискусій до тем конференції, учасники слухали двічі на день речиталі у виконанні студентів та членів музичного факультету університету Ляваль і мали нагоду оглянути рідкісні музичні видання та манускрипти в архівах та бібліотеках Квебеку.

СОЮЗІВКА ЗАПОЧАТКУЄ ЦЬОГОРІЧНИЙ СЕЗОН БАГАТОЮ ПРОГРАМОЮ ПІД ЗНАКОМ 200- І 100-РІЧЧЯ

Союзівка (з. с.). — Сподіючися рекордового числа гостей і відвідувачів з усіх частин країни, Союзівка відкриє свій 24-ий літній сезон в суботу, 3-го липня, рядом спеціяльних програм в дусі цьогорічних святкувань 200-ліття Американської Незалежности і 100-ліття українського поселення в ЗСА.

Пишаючися в ранньолітній зелені Кетскильських гір, відновлена і різнобарвно запишана Союзівка стоятиме всеціло під знаком цих двох річниць під час „довгого вікенду", 3-5 липня, з нагоди 200-літніх уродин Америки, найдовше існуючої демократичної республіки в історії людства.

Вже в п'ятницю, 2-го липня, Союзівка привітає відвідувачів забавою до звуків оркестри Алека Худолія із солісткою Марусею Штінь.

В суботу увечорі, в авдиторії павільйону „Веселка", відбудеться перша із серії культурно мистецьких програм з участю артистів Метрополітальної опери, бас-баритона Андрія Добрянського і Шарльотти Ордассі-Баранської. Після концерту — забава при звуках оркестр, „Темпа" під мистецькиз керівництвом Іринея Коваля і оркестри Союзівки.

В неділю, 4-го липня, Союзівка загомонить многоліттєвім в честь Америки з нагоди 200-ліття її суверенного існування. Вокально-інструментальний ансамбль „Сопілка" з Філядельфії, в співпраці з конферансьє Анною Дидик, поставить спеціяльну програму в год. 2.30 по полудні для відзначення подвійних роковин. На цей день оселя УНСоюзу сподіється численних гостей з американського політичного сектору, які також матимуть нагоду оглядати мистецьку виставку, спеціяльно приготовану мисткинею Славою Ґеруляк. У вечірніх годинах відбудеться забава під звуки оркестри „Темпо".

Для любителів білого спорту, на відновлених кортах Союзівки відбуватиметься перший тенісовий турнір сезону за першенства СУА-СТ-Схід в усіх вікових групах.

ВІДБУЛАСЯ СЕСІЯ РАДИ МИТРОПОЛІЇ УАПЦ

Париж (О.Н.) – 29 травня, тут в актовій залі Бібліотеки ім. С. Петлюри, яка міститься у тому ж будинку, що й церква св. ап. Симона Зилота, відбулася чергова сесія Ради Митрополії Української Автокефальної Православної Церкви. Сесію Ради очолив Владика Митрополит Мстислав. Крім нього, участь у праці сесії взяли: Архиєпископ Орест, Єпископ Константин, заступник голови Ради протопресвітер Д. Бурко, голова ВЦУправління УАПЦ протопресвітер А. Дублянський адміністратор УАПЦ на Англію митрофор. прот. С. Богатирець, адміністратор УАПЦ на Бельгію, Францію й Люксембурґ прот. П. Хайневський, прот. М. Голиця, прот. П. Попіль, прот. І. Матвієнко, о. О. Ковальський та від мирян дир. П. Плевако, д-р А. Жуковський і А. Костюк.

Справоздання з праці Вищого Церковного Управління УАПЦ, до засягу дії якого належать терени Західньої Европи та Австралії й Нової Зеляндії, склав його голова протопресв. А. Дублянський. Він же відчитав фінансове справоздання, що його зладив скарбник ЦЦ-Управління прот. М. Гаюк, який через недугу не міг прибути на сесію. Крім того, о. А. Дублянський представив основні проблеми в житті Митрополії, головною з яких являється дошкульна недостача священиків. Доповнив ці справоздання Вл. Архиєпископ Орест, який очолює Зах.-Европейську Епархію УАПЦ. Зчерги Владика Митрополит Мстислав поінформував присутніх про успіхи й недоліки цілої нашої Церкви в діяспорі. До найбільш вагомих успіхів Владика залічив відкриття в 1975 р. у Бавнд Бруку в ЗСА власної Духовної Семінарії, як єдиного доцільного заходу для поповнення священичих кадрів та видання 2-го тому „Історії Української Православної Церкви" проф. І. Власовського англійською мовою й перевидання всіх п'ятьох томів цієї праці українською мовою. Передполудневу сесію Ради закінчено вислуханням привітів, у тому Єпископа Константина від Собору Єпископів УАПЦ і прот. В. Дякова від Консисторії УПЦ в ЗСА.

На початку пополудневої сесії вислухано інформації митр. прот. С. Богатирця про життя й потреби УАПЦ в Англії, а о. прот. В. Хайневського – в Бельгії і Франції. Вони обидва підкреслили, що головною перешкодою до дальшого розвитку нашої Церкви у згаданих країнах є недостача священиків. В дискусії над справозданнями й інформаціями взяли участь усі присутні.

Закінчено сесію прийняттям резолюцій й постанов, за головну з яких треба вважати доручення церковним управлінням в Англії й Західній Европі подбати про обов'язкове скерування до теологічних студій в Духовній Семінарії в Бавнд Бруку, ще в 1976-77 академічному році, щонайменше двох кандидатів. З черги схвалено посилити акцію за визволення з совєтської каторги о. Василя Романюка, Валентина Мороза та інших українських політв'язнів у СССР.

В окремій резолюції, з нагоди 50-ої річниці трагічної смерти Голови Директорії й Головного Отамана Військ УНР бл. п. Симона Петлюри, Рада висловила глибоку пошану до його незабутньої постаті та вдячність за його державне провідництво й турботи за долю Української Православної Церкви. При кінці Рада висловила щиру подяку Владиці Митрополитові Мстиславові за його труд над урухомленням власної Духовної Семінарії УПЦеркви.

Замикаючи сесію, Владика Митрополит зложив подяку її учасникам за творчу співдію.

Помер св. п. о. прот. Євген Новицький

Байон, Н. Дж. У четвер, 24 червня вранці, тут помер св. п. о. прот. Євген Новицький. Єрейські похорони почнуться тут в похоронному заведенні Когута в п'ятницю ввечорі, після чого тлінні останки будуть перевезені до Церкви-Пам'ятника в Бавнд Бруку, де відбудуться єрейські похорони, передбачані на понеділок-вівторок 28-29 червня. Точніші інформації будуть своєчасно проголошені.

Українці візьмуть участь в етнічному фестивалі

Філядельфія, Па. — В неділю, 27-го червня ц. р. о год. 3:30-4-ї по полудні і 4:30-5-ї біля пам'ятника Вашінґтона, поблизу мистецького музею на Бенджамін Френклін Парквей, на окремо збудованій великій сцені в рамках великого етнічного фестивалю „День нашої спадщини" виступатимуть ансамблі 27-х етнічних груп. Між ними виступлять 3 українські ансамблі, що їх запросила до виступу адміністрація міста в порозумінні з Українським Громадським Комітетом, очолюваним д-ром Іваном Скальчуком. У програмі виступлять: танцювальний ансамбль СУМА (мистецький керівник М. Бойчук); танцювальний ансамбль „Волошки" (мистецький керівник З. Граур - Корсун) та гуцульський танцювальний ансамбль „Черемош" (керівник Д. Сороханюк). Громадський Комітет надіється, що згадані ансамблі спопуляризують добре ім'я українського танцю і тим самим поширять славу про український фестиваль „Гомін України", який відбудеться тут 8-го серпня.

В травні зросли ціни на продукти широкого вжитку

Вашінґтон. — Департамент праці повідомив, що протягом травня ціни на продукти широкого вжитку зросли на шість десятих одного відсотка, що становить найбільший місячний зріст від листопада 1975-го року. З усіх продуктів найбільше подорожіли харчові продукти, бензина, одяг і вживані автомобілі. Речники Департаменту праці заявили, що збільшення в цих цінах було передбачене і тому уряд далі переконаний, що нема загрози, що повернеться інфляція, яка панувала в країні в другій половині 1973-го року та майже протягом цілого 1974-го.

ВСТАНЬМО І БУДЬМО ПОРАХОВАНІ!
під час УКРАЇНСЬКОЇ ВСЕНАРОДНОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ та ПОХОДУ ВОЛІ У ВАШІНҐТОНІ
в суботу, 26-го червня!

ОДЕРЖАНО ЗАЯВИ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ ТА ЇХНІХ РОДИН

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід надійшли нові самвидавні заяви українських політичних в'язнів, їхніх родин та звернення неукраїнських діячів на захист українських в'язнів. У скарзі, написаній ще 14 жовтня 1974 року, Раїса Мороз, дружина Валентина Мороза, звернулася до голови КҐБ Ю. Андропова з протестом проти поведінки працівників КҐБ в Івано-Франківську. Вона називає різні приклади знущання над нею під час голодівки її мужа. Вона пише: „Мені грозили арештом, якщо я не перестану клопотатися за мужа. („Турбуйться тільки про себе — і усе буде впорядку"). Мене шантажують звільненням з роботи і лякають тим, що зі мною „щось може статися", наприклад, мене „легко поб'ють хуліґани". (Це було під час розмови в КҐБ 25 вересня 1974 року). І далі: „Щоб впливати на мене, викликали з колгоспу в Донецьку до Івано-Франківська мого брата. Його відпустили з праці і обіцяли заплатити йому дорогу (не знаю чи здійснили свою обіцянку). Йому вияснили, що він повинен рятувати мене від арешту. Мені обіцювали (в розмові 1 жовтня) що в скорому часі з подібною просьбою звернеться до мене моя сімдесятилітня матір".

У заяві з 1 серпня 1974 року Данило Шумук звертається до Комісії прав людини при Об'єднаних Націях і до усього вільного світу", щоб допомогли йому у зреченні зі совєтського громадянства. Він пише: „Мені вже 60 років — з них я провів 30 років у тяжкій неволі: до війни в Польщі, під час війни — у німців, після війни — у Росії. Основним і найважливішим моїм „злочином" перед усіми названими державами є те, що я українець, що я, зовсім природно, прагну до свобідного, від нікого незалежного життя, що я не міг примиритися з пануванням чужих мов у всіх сферах суспільного, політичного життя на моїй рідній землі".

Оксана Мешко, матір ув'язненого Олександра Сергієнка, написала заяву 16 квітня 1974 року, в якій з'ясовує головні точки обвинувачення її сина, а саме, що він особисто „правив перші 33 сторінки праці Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?" та, що „в 1968 році під час контреволюційних подій в ЧССР в присутності студентів Сребного, Верґатого та інших, говорив наклепи на радянську дійсність і демократію в СРСР" (цитата з вироку).

В листі до депутата Верховної Ради УССР, Антонова, український в'язень Микола Горбаль звертає увагу на нелюдяні умови в Пермському концтаборі та наводить приклади знущань над в'язнями в 1974 році, коли там відбувалися протестні голодівки. Горбаль називає Івана Світличного, Семена Ґлузмана, Зіновія Антонюка та Владіміра Балахонова як тих, які вели голодівку протягом 40 днів з вимогою, щоб припинилися репресії проти в'язнів. Письмо Горбаля датоване в жовтні 1974 року.

У спільній заяві шістьох українських політв'язнів, написаній 1975 року, говориться, що 8 березня 1975 року вони ведуть одноденну голодівку на захист українок-політв'язнів і закликають „усіх громадян, яким дорога свобода, звертатися від їхнього імени до Міжнародного Конґресу Жінок у Берліні і вимагати звільнення наших подруг". Заяву підписали: Зорян Попадюк, Кузьма Матвіїв, Василь Овсієнко, Василь Долішний, Ігор Кравців та Роман Сенюк.

Татьяна Ходорович, відома діячка демократичного руху в СССР, написала ще 22 січня 1975 року відозву в обороні Валентина Мороза з приводу його запроторення до карцеру. Відозва називається „Покарання без злочину", і там м. ін. сказано: Невже Валентин Мороз, так дуже втомлений ізолятором, знову находиться у глухому мовчанню?"

Повні тексти всіх згаданих документів будуть проголошені у найближчому часі.

КАРТЕР ЗАКЛИКАЄ ДО ВІДКРИТОЇ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ

Ню Йорк. — Джіммі Картер, кандидат демократичної партії на президента ЗСА, виступаючи тут в готелі Асторія перед більше як 2.000-ю публікою, висловився в користь відкритої закордонної політики, яка заохотить інші демократичні держави до більш активної участи у розв'язці міжнародних проблем. „Наступив час для нової архітектурної перебудови", — заявив Картер, не згадуючи нікого поіменно, хоч, як твердять кореспонденти, він фактичко критикував закордонну політику теперішнього державного секретаря Генрі Кіссінджера, одноособову закордонну політику якого він назвав „пригодницькою". Виступаючи як гість Асоціяції, яка займається студіями закордонної політики, колишній губернатор Джорджії виявляв познаки впевнености його номінації на демократичного кандидата на президента ЗСА у виборах в листопаді ц. р. Він, між іншим, висунув такі тези своєї закордонної політики: Забезпечення контролі урядом ЗСА Панамського каналу в порозумінні і за посередництвом відкритих переговорів з урядом Панами та запевнення панамському народові прибутків з проїзду кораблів цим каналом; Запевнення більшої економічної допомоги для Італії спільно з урядами західньо-европейських держав, щоб таким чином допомогти урядові Італії розв'язати політичну кризу; Повне визнання Китайської Народної Республіки і нав'язання з нею дипломатичних зносин при задержанні торговельної і культурної виміни з Тайваном; він намагатиметься склонити уряд СССР до більшої економ. допомоги потребуючим країнам; змагатиме до модернізації оборонної системи, головно Північно-Атлантійського Оборонного Пакту (НАТО).

Преса відмічує, що порушені Картером справи закордонної політики були вислідом його студійної групи, дорадником і унапрямувачем якої є професор Колюмбійського університету Збіґнєв Бжезінські, який від кількох місяців є дорадником Картера у закордонній політиці. Перед виїздом до Вашінґтону Картер зустрінувся з багатьма чоловими демократичними діячами, які активно піддержували його передвиборчу кампанію і збирали гроші на її фінансування. У Вашінґтоні Джіммі Картер розмовлятиме з лідерами демократичної більшости в Конґресі.

ПАПА ПАВЛО ЗАБОРОНИВ ПАТРІЯХОВІ ЙОСИФОВІ ПОЇЗДКУ ДО ФІЛЯДЕЛЬФІЇ НА ЕВХАРИСТІЙНИЙ КОНҐРЕС

Філядельфія. Крайова Управа Товариства за Патріярхальний Устрій Помісної Української Католицької Церкви інформує, що згідно з одержаними з достовірних джерел інформаціями, Святіший Отець Папа Павло VI заборонив Патріярхові ПУКЦеркви Блаженнішому Отцеві Йосифові поїхати до Філядельфії на 41-ий Міжнародний Евхаристійний Конґрес, до участи в якому запросив нашого Патріярха Владика Василь Лостен, апостольський адміністратор Філядельфійської Архиєпархії УКЦеркви.

Блаженніший Патріярх Йосиф

Крайова Управа Т-ва за Патріярхальний Устрій ПУКЦеркви заповіда, що воно докладе всіх сил і старань, щоб ця заборона була відкликана і закликає до таких заходів усіх вірних ПУКЦеркви.

УККА ЛИСТОМ ДО ПАПИ ПІДДЕРЖУЄ СПРАВУ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ

Ню Йорк, Н. Й. (УККА). — В суботу, 19-го червня 1976 р., повна Екзекутива УККА рішила на своєму засіданні вислати спеціяльного листа до Папи Павла VI у справі визнання Українського Католицького Патріярхату. В листі сказано!

ЛИСТ УККА

„Святійший Отче!

Українська Громада в З'єдинених Стейтах Америки й українці в інших країнах вільного світу глибоко стурбовані теперішньою політикою та наставленням Святої Столиці до Української Католицької Церкви як в Україні, так і в діяспорі.

Український Конґресовий Комітет Америки є загально-репрезентаційною організацією українців в Америці, які, віддані своїй традиційній вірі та українському обрядові, стурбовані за дальшу долю своєї Церкви.

Під час і після Вселенського Собору (1962-1965) серед українських католицьких мирян, священства та єпископату зродився сильний рух за встановленням Українського Католицького Патріярхату на основі рішень для Східніх Церков, винесених тим же Вселенським Собором, та на основі постанов Берестейської Унії в 1956 р. Цей рух веде Його Еміненція Кардинал Йосиф Сліпий, якого Синод Українських Католицьких Єпископів вибрав Патріярхом Української Католицької Церкви в 1969 р. в Римі.

Дня 6-го грудня 1969 р. десяти-членна делеґація нашої організації була прийнята на спеціяльній авдієнції Його Еміненцією Кардиналом Максиміліяном Фірстенберґом, тодішнім Префектом Святої Конґреґації для Східніх Церков, який був на відвідинах в Америці та з яким вона обговорювала проблеми Українського Патріярхату. Він сказав, що назначується спеціяльну Ватиканську Комісію для студій канонічного права Східніх Церков, яка розгляне також правний принцип територіяльности, що буде рішати справу Українського Католицького Патріярхату.

Дня 19-го вересня 1969 р. був висланий спеціяльний меморіял Вашій Святості з проханням визнати Український Католицький Патріярхат. Подібні петиції були теж вислані до Його Еміненції Кардинала Дж. Війо, Державного Секретаря Ватикану.

Але ми глибоко розчаровані Вашими листами до Патріярха Сліпого з 7-го липня 1971 р. та 24-го травня 1975 р., в яких сказано:

«Після зрілого розважання перед Паном Богом та опінії Кардиналів, мимо того, що Ми були дуже склонні поступитися Вашим доманганням, всеж таки Ми знову з трудністю прийшли до заключення, що це неможливо, щонайменше під сучас-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Українська громада з жалем і смутком прощає св. п. Володимира Боровика

Ірвінґтон. – Великі приміщення похоронного заведення Литвина і Литвина ледве могли помістити всіх тих, які прийшли віддати останню прислугу св. п. мґрові Володимирові Боровикові під час парастасу і панахиди в середу, 23-го червня, у вечірніх годинах. Св. п. Володимир Боровик — як уже коротко інформовано — помер у понеділок, 21-го червня вранці, безпосередньо перед запляновaною на дві години пізніше операцією сціпу крови в мозку, що сталася від удару твердим, мабуть залізним, предметом під час бандитського нападу на нього тиждень раніше, у вівторок, 15-го червня.

Парастас і панахиду відправив біля відкритої домовини та в приявності опечалених дружини Софії, дочки Марти і великої жалобної громади о. Михайло Кучмяк, парох місцевої української католицької церкви св. Івана Хрестителя, якому асистував проф. Михайло Добуш. Після відправи, Покійного прощали, згадуючи його великі чесноти, ідеалізм та відданість українській визвольній справі, інж. Микола Семанишин, голова місцевого Українського Народного Дому, управителем якого був Покійний, мґр Василь Василь від місцевого Відділу УККА в заступстві перешкодженого його голови інж. Чайковського, та проф. Нестор Басняк від управи 1-го Відділу ООЧСУ, співосновником і головою якого був Покійний, виконуючи опісля обов'язки секретаря Головної Управи цієї великої організації. Похорони св. п. Володимира Боровика відбувалися в четвер перед полуднем з церкви св. Івана Хрестителя на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Небезпечні манівці

Мова про американську закордонну політику взагалі, а політику „детанту" відносно Совєтського Союзу та агресивного комуністичного імперіялізму зокрема. Правда, президент Форд у теперішній правиборчій і передвиборчій кампанії відрікся „детанту", але виглядає, що це відноситься тільки до такого окреслення цієї політики, а не до самої політики, як такої.

За закордонну політику Америки відповідає, як і за внутрішню та кожну іншу, вибраний народом президент країни, очевидно в межах своєї конституційної відповідальности. Але також факт, що „майстрами", чи „архітектами" кожночасної американської закордонної політики є призначувані президентом та апробовані Сенатом державні секретарі. Також і теперішня політика „детанту" тісно зв'язана з державним секретарем Генрі Кіссінджером.

На деякі цікаві висновки щодо цієї політики Генрі Кіссінджера дозволяють висліди правиборів в поодиноких стейтах. Початково бо здавалося, що закордонна політика не гратиме більшої ролі в цій передвиборчій кампанії. Показалося навпаки. Вже сам факт, що президент Форд після перших вислідів правиборів уважав за потрібне відректися окреслення „політики детанту" та заступити її поняттям „політики через могутність", говорить своєю мовою. Власне критика закордонної політики Форда - Кіссінджера була одним з головних аргументів республіканського опонента президента Форда, Рігена. Також популярність демократичного кандидата Картера зв'язується у відповідній мірі з невдоволенням американського народу теперішньою закордонною політикою, зокрема політикою „детанту" відносно Совєтського Союзу та комунізму взагалі.

Гостру критику і навіть засуд цієї політики, як „політики небезпечних манівців", подибується і вичувається не тільки з боку право - консервативних кіл, але й ліберальних, включно з членами теперішнього уряду президента Форда.

Очевидно, що найбільше невдоволення політикою „детанту" та її „архітектом", державним секретарем Кіссінджером, виявляють мільйони громадян, кровно пов'язаних з поневоленими або безпосередньо загроженими Совєтським Союзом народами. Будь - які їхні сумніви в цьому відношенні розвіяла припадково виявлена зловісна „доктрина Сонненфельдта" про „більш природне і органічне" пов'язання східньоевропейських народів зі Совєтським Союзом, що цілком відповідає совєтській народовбивчій політиці „злиття націй".

У світлі цих і багатьох інших подібних фактів, сьогодні вже не може бути сумніву, що теперішня американська політика „детанту" відносно Совєтського Союзу є таки справді на небезпечних манівцях і її продовжування може скінчитися трагічно для світу, за долю якого Америка сьогодні відповідальна більше, ніж будь - яка інша країна. І якщо ця політика не буде змінена і заступлена не тільки іншою фразою, але й іншим, більш реалістичним поступуванням, Америка і світ можуть опинитись в такій самій загрозі, до якої довела політика угодівства у відношенні до гітлерівського „третього райху" безпосередньо перед Другою світовою війною. Не самообманний „детант", але політика сили і рішучости у відношенні до „імперіялістичних ґанґстерів" — як тепер називають Совєтський Союз китайські комуністи — може врятувати світ перед новою воєнною катастрофою. Це вже опінія великої частини американського народу.

Якщо президент Форд здавав би собі з цього справу, він не тільки словами відпекався б від політики „детанту", але в першу чергу позбувся б її „архітекта", державного секретаря д-ра Генрі Кіссінджера.

Народовбивчий похід

Усі вістки, що продістаються різними шляхами з України, вказують на посилення шовіністичного курсу політики московських окупантів у відношенні до українства, до будь - яких виявів української національної самобутности. Народовбивчий похід московського режиму в Україні такий великий, що його вже навіть не можна розглядати, як організовану поступову русифікацію поневолених Москвою народів, це вже пряме намагання суцільного і негайного знищення українського народу, всього того, що носить в собі елементи української національної традиції, національного характеру. Хто цьому диявольському насильству протиставиться, того таврують „буржуазним націоналістом" і консеквентно відсувають від впливу на життя, арештують, звільняють з праці, позбавляють квартири, залишаючи людину з „вовчим білетом" на поталу жорстокої сваволі режимників.

Побіч тих заходів, режим зумисне намагається створювати конфлікти між національними меншостями в Україні, зокрема між українцями і жидами. Промовистим доказом цього може послужити офіційне поширювання антисемітських настроїв серед українського населення, видавання українською мовою антисемітських книжок і брошурок, фізичне побиття жителів українських міст жидівської національности аґентами КГБ, які прикидаються українцями тощо. З другого ж боку, в урядових публікаціях обвинувачується українських „буржуазних націоналістів" і жидівських „сіоністів" у спілкуванні та антикомуністичних і антисовєтських акціях. Говорить про це брошура „Тризуб і Зірка Давида" та інші блюзнірські наклепницькі видання.

Подібний похід московського терору відбувається і в інших неросійських країнах СССР, зокрема в Балтійських та кавказьких „республіках". Виглядає, що кремлівські верховоди затривожені ростом питомої ваги неросійських народів не тільки в СССР, але також поза його кордонами і тому поспішають з реалізацією свого пляну повної ліквідації колись самостійних народів і їхніх культур та „злиття" їх в один формально „совєтський", а фактично російський народ.

Цією справою посиленого наступу московських шовіністів на українство цілком правильно починають ближче цікавитись українці на поселеннях, зокрема наші наукові установи, ініціюючи різні акції на рятунок таки справді смертельно загроженого українського народу.

І. Світ

АМБІЦІЇ СОВЄТСЬКОЇ ФЛЬОТИ

На протязі всієї історії Російської імперії майже не було випадку, щоб Росія могла пишатися своєю перевагою в морському бою; найбільшої ж поразки однак, вона зазнала від японської фльоти.

Навіть під час Першої світової війни, так само як у Другій світовій війні, і царська і совєтська фльота не мали можливости грати значну ролю у війні проти Німеччини. На Чорному морі гуляв німецький кружляк „Гебен" та свобідно бомбардував порти Кавказького узбережжя, коли російська фльота ховалася в Севастополі. Під час Другої світової війни совєтська чорноморська фльота нічого не робила — ховалася.

Під час Російсько-японської війни велика Балтійська фльота припливла на Далекий Схід, щоб її затопили японці. Правда, то у більшості були старі кораблі, але також причинилася до катастрофи бездарність командування адмірала Рождественського. Тоді були потоплені майже всі кораблі та загинуло поверх десять тисяч російських моряків; японські ж втрати були дуже малі — чотири катери та кілька сот моряків. Отже російська фльота програла японцям, які до кінця минулого століття фактично не мали модерної фльоти. Започаткування та організацію японської фльоти і її вишколення перевели англійці.

Ця поразка Росії на морі завжди була плямою для її фльоти, тому після Другої світової війни Москва заплянувала повільну розбудову фльоти та поставила завдання довести її рівень до рівня американської. На щастя Москви тепер відпала конкуренція з Великобританією, яка звела розміри своєї фльоти до мінімуму, бо з певною реорганізацією та розпадом Британської імперії вже не було великої потреби тримати сильну фльоту, — більшість колоній, як відомо, стали самостійними державами.

Сьогодні вже досить явно виявляються совєтські плянування в розбудові фльоти СССР. Американська фльота теж зазнала після закінчення війни досить сильні обмеження як у розмірі так і в плянуванні відбудови, модернізації її, але все ж вона контролює всі океани й моря та робить багато для охорони плавби в усьому світі, де є американські інтереси й існує загроза для т. зв. „свободи морів".

Треба ще нагадати, що після закінчення Громадянської війни в 1922 році більша частина Чорноморської фльоти втекла від захвату її большевиками до французького порту в Тунісії (Візерта) та була там інтернована, а пізніше затоплена. Тільки в половині 1930-х років Москва розпочала розбудову своєї фльоти, хоч перед початком Другої світової війни її кружляки та дредноути (лінкори) не були закінчені й фактично не могли приймати участи в морських битвах проти німецької фльоти, яка контролювала Балтійське море, а на Чорному морі теж мала певний нагляд над совєтськими кораблями, які повтікали зі Севастополя до берегів Кавказу.

Сталін у кінці 1940-их років вирішив розпочати відбудову совєтської фльоти, хоч країна потребувала тоді великих праць для забезпечення харчами та матеріялами для відбудови знищених війною районів. Для цієї будови модерної фльоти Москва використовувала полонених німців — інженерів і моряків. Головна праця була над будовою підводних човнів і тяжких кораблів, кружляків, винищувачів (контр-міноносців), та навіть були думки про т. зв. авіоматки. Після смерти генераліссимуса Сталіна в березні 1953 року пляни океанської фльоти були відкинуті, а праці, вже початі, — припинені. Напр., з 24 запляновани́х кружляків типу „Свердлов" тільки 14 були закінчені, а з більших, типу „Сталінград", совєтських бойових кораблів ніодин не був закінчений.

В Хрущовський період в СССР не було ані думки про будову фльоти, мабуть через господарські та інші турботи. Будувалися кораблі для транспорту вантажів. в цей час зайшли також зміни в керівництві совєтською фльотою. Адмірал Горшков був назначений командувати фльотою. Він перевів реорганізацію фльоти, частина кораблів були унерухомлені, а персонал пішов з фльоти на інші праці; літаки фльоти були передані до загальних повітряних команд.

Совєтський Союз тепер має п'ять бойових частин у своїй службі: стратегічні ракетні сили, сухопутна армія, повітряні сили, повітряна оборона (в які включені ракети та літаки оборони і фльота.

Світові умовини та пляни Комуністичної партії СССР поставили перед Москвою питання, що та як робити для уникнення „можливої атаки капіталістичних держав на Совєтський Союз". Москва переконана в цій доктрині — невідкличного нападу на неї з боку імперіялістів. Це важлива агітаційна, політична ідея, без якої верховоди КПСС не могли б функціонувати, бо тоді не було б оправдання для величезних витрат на збройні сили та військову техніку.

Перші пляни адмірала Горшкова скеровувалися на будову охоронних кораблів з ракетами та належної підводної атомової фльоти. Він уважав, що охоронні кораблі з ракетами не надто коштовні і зможуть охоронити СССР від нападу американських літаків з авіоматок. Цей погляд виявився правильним, як показала практика американсько - корейської війни 1950 - 53 pp.

У цей період Совети удосконалили свої ракетні човни типів „Комарі" та „Оса", озброєні ракетами „Стикс". Одночасно кілька сот бомбовиків були передані совєтській фльоті. Також розпочата будова кружляків, вивінуваних ракетами.. Кожний такий корабель мав 8 апаратів для випуску ракет, які могли обстрілювати на віддаль більше як 400 миль.

Совєтській фльоті було не по нутру, коли у море пішов перший американський великий підводний човен — „Джордж Вашінгтон" з атомовими машинами та 16-ма ракетами - „Поляріс", що можуть робити далекі лети. Це Москва уважала разом з авіоматками, певною загрозою для себе. Так прийшло до будови „анти - субмаринних" кораблів з гелікоптерами — кружляків „Москва" та „Ленінград". Кожний з них має до 20 гелікоптерів з належними устаткуваннями для знайдення ворожих підводних човнів та їх знищення.

Логічним кроком далі було збудування своєї авіоматки типу „Київ", яка має можливість оперувати літаками швидкого взлету та гелікоптерами. Цей тип авіоматки — це найбільший корабель, який колинебудь був збудований у СССР. Як останні відомості говорять, ця авіоматка вже вступила в службу на Чорному морі; друга авіоматка закінчує свої випробування, а третя — будується в Ленінграді.

Совєтська морська доктрина говорить про потребу зупинити союзні конвої через Атлантійський океан з Америки до Европи, а навіть зупинити певні операції на Тихому океані.

Спочатку Москва уважала, що з будовою своїх модерних ракет та підводних човнів вона може забезпечити себе від нападу ракет типу „Поляріс", хоча всеж рівночасно Совети мали багато труднощів зі своєю підводною фльотою. Коли ж американська фльота дістала нові ракети А2 - „Поляріс" в 1962 році, а потім варіяцію А3, совєтська стратегія програми „анти - поляріс" була знову в труднощах. Збільшення американської бази стратегічних літаків та інтерконтинентальних ракет зменшила навантаження американських авіоматок і привела знову до зміни в совєтській програмі морського зброєння.

Без огляду на велику програму адм. Горшкова, совєтська фльота не може збудувати збалянсовану океанську фльоту за виключенням підводної, і навіть у цьому вона має обмеження.

(Продовження буде)

Любов Коленська

„НЕНАВИСТЬ В ІМ'Я ЛЮБОВИ"...

Добра книжка для дітей і молоді, окрім виховних старань батьків, школи і Церкви — це найбільше потрібний чинник у формуванні правильного світогляду. У книжці для дітей чи для молоді схрещуються окремішні світи — фантастики і реалізму з наявністю добра і зла, пізнання людей, природи і звіринного світу, пізнання обов'язку супроти інших, різьблення прикмет людяности, а передусім кристалізування конечного ідеалізму, який в пізніших роках дає молоді ентузіязм до праці, розвиває почуття природного патріотизму.

Большевики свідомі цього. Вони вже від давен-давна намагаються найбільш лукавими і жорстокими методами відокремити ролю батьків у вихованні, а письменників „направляють" на дорогу творчости „соціялістичного сьогодення", в книжках яких примусово повинна бути ідеологія Маркса і Леніна. Зокрема по останньому з'їзді Комуністичної Партії по журналах, газетах і брошурах ведеться завзята пропаґанда, щоб письменники в дитячій чи молодечій літературі вихваляли Леніна і комуністичних верховодів, а громили фашизм і українських „буржуазних націоналістів".

В журналі „Жовтень" за березень ц. р. Аркадій Халимончук, автор статті „Малим читачам на великий шлях", пише, що дітям не тільки треба казок і дитячих оповідань, а до них треба підходити як до дорослих, виховуючи в дусі „радянської" людини. Далі автор стверджує, що сучасна „наукова техніка революція, фізична і розумова акселерація часто перекреслюють традиційні поняття про „дитячий вік". Спричинилися до того і дитсадки, і школи, і бібліотеки, і радіо, і телебачення, і література". Тому для дітей нікудишньо писати тільки казочки з дитячими ілюстраціями чи поетичні збірочки про іграшки і дитячі пригоди.

Із шістдесяти трьох членів Львівської письменницької організації, за п'ять років видали по одній і більше книжок для дітей вісім письменників. І Аркадія Халимончука турбує питання, чому цих письменників так мало. Та ж дитяча література — це основа і джерело, що повинна давати снагу, вирощувати ряди молодих комуністів, загартованих і сильних у принципах комуністичної ідеології. Звідкіля ж тоді візьмуться ці майбутні кадри, коли їх не виховає відповідна література.

Зупиняючись коротко над схваленням деяких суто дитячих казок, автор зокрема відзначує книжку для дітей Марії Хоросницької „Мандрівка по Львову", низку віршів для дорослих „Карпатська райдуга" та „Зелені піраміди", які знайомлять читачів „з історією і сьогоденням рідного міста, з пам'ятками минулого і сучасного". В книжках Марії Хоросницької, на думку автора, є „слушна нагода виховувати у дитини почуття ра-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Софія Наумович

ІСТОРІЯ МОГО ДОКТОРАТУ

(Студентській молоді присвячую)

III

Цим разом він затримав мою працю декілька місяців і, віддавши мені її, — похвалив за те, що „послухала його вказівок", але її все ще треба виправити „мовно і стилістично". Його відношення до мене було й далі холодне, щоб не сказати неприязне, проте я подякувала за всі зауваги і взялася вдруге переписувати, заставивши мої обидві доньки — докладно виправити французьку мову.

Так прийшло до початку шкільного року 1975/76, коли я вручила проф. Кадо вже втретє перероблену і переписану працю, разом із перекладом „Камінного господаря" на французьку мову. І знову довший час не було відповіді, а в міжчасі трапилося таке, що на семінарі, наш знаменитий професор, замість говорити про Достоєвського, — цілих дві години присвятив Плющеві, якого бачив на телевізії й читав його інтерв'ю в „Ле Монді": З них він зрозумів, — як сам признався, — що СССР — не Росія, що там існує сильний національний спротив, та що він мусить ці речі „перестудіювати". Накінець запросив усіх семінаристів на докторат Бориса Глинського з Америки на тему про „Івана Франка й Еміля Золю", бо — Франко український поет, якого напевно „обидві наші українки знають".

Промотором цього докторату був проф. Етіємбль, а наш Кадо головував. Третім членом жюрі був українець д-р Омелян Круба — теж недавній докторант Сорбони, на тему „М. Коцюбинський і українська проза". Вислід проголосив „наш" Кадо, дякуючи д-рові Глинському за те нове про Золю, що він дав французькій літературі, чим і заслужив на ступінь „дуже добре". Накінець вирахував усіх дотеперішніх українських докторантів і раптом заявив, що „незабаром пані Ольга Вітошинська захистить тезу про Лесю Українку"...

Ця несподівана і прилюдна вістка з уст такого неприхильного професора, викликала в мене, й у присутніх українців, враження, що мені може все ж таки вдасться „без кривлення душею" здобути цей докторат, який коштував п'ять років праці й багато хвилин зневіри й досади.

Наступного семінара я дістала мою працю назад з приміткою, що вона вже „зовсім добра" та що її навіть не треба переписувати, бо захист тези відбудеться ще перед кінцем червня 1976 р. Піднесена на дусі, а рівночасно налякана таким недалеким реченцем, я все ж таки взялася ще раз переписувати цілу працю, щоб добре закарбувати собі в пам'яті її французький зміст. І тільки закінчила цю кропітку роботу, як знову дістала офіційного листа з повідомленням, що захист моєї тези відбудеться 20-го травня 1976 р.

Не знати, хто приспішив дату, але це мене дуже схвилювало, бож на полагодження всіляких адміністративних формальностей залишився не цілий тиждень, а про якесь перечитування й мови немає, бож треба було ще відвідати й представитися третьому членові жюрі — проф. Жакові Морелеві, що разом з моїм „промотором" і єдиним „спецом" від української літератури, проф. О. Крубою, створили для мене жюрі.

Зі страхом Божим я домовилася телефонічно з проф. Ж. Морелем на зустріч, при чому він виявився незвичайно милий і розумний. Щоправда, зразу на вступі мене знову перелякало його ствердження, що моя теза дещо „відмінна від інших", бо ж її половина присвячена українській історії й літературі — чого ніхто не робить. Та коли я відповіла, що таке було бажання проф. Кадо, тоді Ж. Морель буквально розсипався в похвалах на Лесю Українку та її твір - шедевр, якого можна порівняти тільки з „великою драматургією" у Франції, з Монтерляном, Бернаносом і театром Жана - Люї Баро! Особливо його захопила друга дія „Камінного господаря": кількаплянова обстановка, рух масок, розмови на першому і задньому пляні, таємничі появи і щезання, ґротескна Донна Соль, — яка чудова мізансцена! Раптом він запитав мене, чи Леся Українка малювала, а коли я відповіла, що вона цікавилася радше музикою, була доброю піяністкою, то він аж викрикнув: „Та це ж опера! Так, так, усі ці гуртові сцени, спів, танці — це ж опера! Це „Кармен! Це Аїда"...

Його захоплення українським твором і автором додавало мені відваги і мені здавалося, що може проф. Морель буде ласкавіший до моєї тези, як мій „власний" професор, який ледве чи прочитав сам твір Лесі Українки.

Надійшов врешті день 20 травня — дощовий, вітровий і холодний, що наче не віщував мені добра, тож я твердо рішила дотримуватися поради, яку дав мені проф. Кадо напередодні: „Докторант має мовчати на всі завваження жюрі, а відповідати тільки тоді, коли його до цього попросять". Церемонія захисту тези відбувається так, що після промови - експозе докторанта слово забирають члени жюрі, і накінець, випросивши людей зі залі, нараджуються і виносять присуд.

Перемігши переляк, я виголосила свою промову голосно і виразно, так що й публіка за моїми плечима могла чути кожне слово. А тоді почалося вишукування

(Закінчення на стор. 6-ій)

Свящ. Сергій Кіндзерявий Пастухів

ЖИТТЯ І МУЗИКА

„Навіщо моєму синові вчитися гри на бандурі, хліба з того їсти не буде", — або „Музика — то розкіш, а тепер час тяжкий; про серйозні речі треба думати", — або „Послали б доньку на лекції бандури та, знаєте, так усім іншим зайнята, що цілком ніколи". Оттакі й подібні міркування батьків нерідко можете почути, коли заходить мова про музичне виховання молоді. Нічого й казати, що це віддзеркалення загального тепер у нас наставлення супроти музики. Все властиво зводиться до поняття про музику, як про один із середників для розваги. Так це розуміє не тільки старше покоління батьків, але й молодь і навіть більшість професійних музик, тобто тих, для яких музика стала змістом життя. Бо й у них часто цілком наглядні мистецькі здобутки переплутані з різними кабаретними „ясенами", бо, мовляв, — „публіка таке любить!" (аргумент розваговий: якої вам?)

Слід підкреслити, що таке наше загальне наставлення не вийняток, а правило; вийнятком буває свідоме і поважне відношення до музики. У кращих випадках музичне виховання молоді означає 2-3 години в тиждень. Тож мабуть і не диво, що слава про особливу музикальність та співучість українського народу на наших очах перетворюється у легенду минулого. Бо те, що Господь Бог обдарував нас п'ятьма талантами мало допоможе, коли ми закопувати мемо їх у землю. Вислід від закопування п'яти чи одного таланту той самий; тільки вина більша, якщо п'ять зразу.

Якщо вірити пресовим рецензіям чи різним „звітам з діяльности", то може створитися враження, — дуже часто палко боронене груповими патріотами, — що мистецтво, в даному випадку музичне, у нас на небувалому досі рівні розквіту. Різні незчисленні академії та святкування, переповнені музичними „точками", що з них усі, за рідкими вийнятками, на „найвищому мистецькому рівні" (якщо така фраза взагалі могла б мати якесь логічне значення). Щоправда, рецензенти часто наглядно надриваються і, напр., уважають мистецьким осягом навіть просту педагогічну працю з малими дітьми. А нерідко поважніший і компетентний допис кінчається жалем: „публіка не дописала", тобто мало хто прийшов послухати, хоч було що.

Справжній стан нашої музичної культури таки не підноситься понад рівень безрадної аматорщини. І найкращий доказ на це — записи на фонографічних платівках, які, за деякими малими вийнятками, мають якунебудь мистецьку вартість виключно завдяки самій техніці запису. Коли доводиться слухати оті наші „плити", завжди пригадується Морозове визначення „коров'ячого фолкльору", насильно насаджуваного совєтською клікою в нас на Батьківщині. Тільки там — насильно, а тут — від принципового наставлення. І існування між нами поважних музик (щоправда дуже нечисленних) не заперечує, а радше доводить правило, бувши вийнятком.

Причин нашого легковажного і невірного наставлення супроти музики напевно багато, — не якась одна центральна. І еміґраційні обставини, відірвання від кореня народу, і впливи нового біснуватого часу, і технологічні незвичайні можливості в ділянці формування, відтворення, перетворення та посилення звуку. А можливо ще й світоглядова невиробленість: ніхто в нас не думає про музику, як про поважний фактор життя. Колись, щоправда, відомий був вислів про те, що Польщу властиво здобув Падеревський, музика, світової слави піяніст. Але в наш час ледве чи хтонебудь подібну думку трактував би більше ніж сальоновий анекдот.

Хоч мудрі люди знають інакше. „Музика — це ліки для серця, що заломлюється" (А. Гант), бо „Музика змиває з душі пил щоденного життя" (Авербах). А Карлайл просто заявив: „Добре сказано про музику, що це мова ангелів". І мова не тільки прекрасна, але й могутня. Відразу після останньої війни арабів з жидами довелося мені чути на програмі Роберта Шермана розмову з одним піяністом, який війну перебув в Ізраїлі. Він оповідав дуже цікаві і незвичайні речі. Виявляється, що впродовж війни, що від початку поверталася для жидів у поразку, народ спонтанно пірнув у музику. Концертові залі були відкриті круглі доби і багато інших приміщень призначено на цю ціль. Концерти відбувалися безперервно у вщерть заповнених залях. Люди просто зміняли́ся. Цей піяніст казав, що їздив виступати у різних місцях і виступав по п'ять-шість разів на добу, і сам, з оркестрами чи різними іншими солістами. Все було без попередньої підготовки, без проб — спонтанно, як підсвідома потреба. Він висловив не здогад, а переконану думку, що музика врятувала Ізраїль від поразки, бо втримала і зміцнила духа народу у критичну хвилину.

Але й ми самі це повинні знати. Коли уважно пригадаємо нашу історію, то не зможемо проминути факту, що пісня і музика лірників та кобзарів-бандурників врятувала Народ Український від остаточної ліквідації. Був уже момент, коли іскра життя України жевріла тільки в Печерській Лаврі та в думках і піснях кобзарських...

Шевченко свою поезію назвав Кобзарем не випадково! Музика дуже важливий і великий фактор життя. Шекспір казав: „Людина, яка не має в собі музики, і не хвилюється від гармонії солодких звуків, здібна на зради, підступні хитрощі та вбивства; хай ніхто йому не довіряє". Ось що значить музичне виховання молодої людини. Але про це буде мова в іншій бесіді.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є будучність, в нашій громаді Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу і вільному світі нового свідомого члена!

ФКУ UKRAINIAN HARVARD

УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД

СТОРІНКА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

issued by the Harvard University Ukrainian Studies Fund, 1581-83 Massachusetts Avenue, Cambridge, Massachusetts 02138 (617) 495-4053

РІК І. ЧЕРВЕНЬ 1976 Ч. 2

МИ ВАС НЕ ЗАЛИШИМО!

Коли в шістдесятих роках пробились з України на Захід голоси молодих українських поетів, тоді в нас, зокрема в Америці, наступила певна неясність, а то і замішання.

Ми, з одної сторони раділи, бо ожидали звідтам українського слова, а з другої, — в нас виявились симптоми непевности, підозріння, а в деяких випадках і ворожости.

Не має потреби сьогодні аналізувати цього всього, але рівночасно це виразно підказує про брак інформації-знання, зв'язку та належно-відповідального керівництва серед нас. Цей приклад, який ще досить живий, є дуже доброю аналогією в ряді інших наших справ, які на жаль, покутують в нас довгі роки.

Молода, повоєнна українська інтелігенція в Україні вилонила із себе найкращий елемент, який зумів з початку дуже невинною поезією, а в дальшому солідною літературною та публіцистичною працею, започаткувати новий етап, що слідував по минулім, деспотичнім сталінськім терорі.

Як на екрані пролетіли молоді люди: Драч, Коротич, Вінграновський, Ліна Костенко, Гуцало, Тютюнник, Шевчук, Резніченко, а дальше Василь Симоненко, Голобородько та інші. Молодий київський лікар, Коротич, так написав коли почалась перша сильна нагінка на шестидесятників:

"Розстріляйте поетів на світанні,
Закривши рот їм,
В голову,
Раптово,
У темних довжелезних коридорах,
Інакше-бо поети вас заб'ють".

А потім прийшла друга фаза! Вже більше спрецизована: не лише поезія, але й діло. Виступ на захист української культури! Нові прізвища людей! Найкращих українських людей, які Україна покликала і поставила перед "совістю світа": Ярослав Геврич, Іван Гель, Ігор Герета, Богдан Горинь, Михайло Горинь, Микола Гринь, Панас Заливаха, Мирослава Зваричевська, Дмитро Іващенко, Святослав Караванський, Евгенія Кузнєцева, Олександер Мартиненко, Михайло Масютко, Ярослава Менкуш, Валентин Мороз, Михайло Озерний, Михайло Осадчий, Іван Русин, Методій Чубатий, Анатолій Щевчук, а за ними багато других, яких і не перечислиш...

Панас Заливаха написав такі рядки, що безсумнівно ціхують ідейне підложжя захистників української культури перед Москвою: **"Всі віримо, що любов до Батьківщини не є злочин, а святий обов'язок громадянина. Це надає сили і впевнености в своїй правоті і вірі в те, що рано чи пізно дійсні злочинці будуть викриті і справедливо покарані. Віримо і сподіваємось..."**.

Та Москва осатаніла до кінця! Нові арешти, засуди, заслання...

У вільний світ, якраз підчас першого СКВУ в Ню Йорку, пробилась блискавкою цінна праця молодого 29-літного журналіста, Вячеслава Чорновола' *"Лихо з Розуму"*, яка виразно і недвозначно обвинувачувала КҐБ в безправстві, сваволі та нечуванім досі тероризмі. А з другої сторони, ця перша документальна книжка з України, обороняла, ставала захистом невинним українським *людям, яких поголовно засуджували і вивозили* на заслання.

За Чорноволом слідували Іван Дзюба, Іван Світличний, Євген Сверстюк, а дальше вже говорив народ... Стало всім ясно, що Україна не лише живе, Україна змагається, знає, що хоче; як і не вбити ворогові вже вільного людського духа. Український академік Б. Гніденко висловився так: **"Кожний день нашого життя приносить багато нового, і в цьому новому виникають паростки ще новішого..."**.

Україна вже більше не мовчить і не буде мовчати! Україна не жаліється, а говорить свою страшну правду голосно і недвозначно. Україна обвинувачує Москву!. На чоло обвинувачів вибивається постать молодого історика, Валентина Мороза, який і каже: **"...Злочин є злочином, із ним невідступно ходить розплата. За розстріляних і умертвлених голодом доведеться відповідати, згідно з конституцією, яка колись все-таки стане законом. І за робота, який вміє спокійно проколоти пікою людину, теж доведеться відповідати — тому, хто обікрав його душу, хто виссав з нього людину. Брехня має короткі ноги — це відомо давно. Але це половина правди. Хай ніхто не забуває: ПРАВДА МАЄ ДОВГІ РУКИ!** *("Репортаж із заповідника імені Берії")*.

"... Мене судитеме тепер суд за закритими дверима. І все одно він стане бумеранґом навіть, коли мене ніхто не почує, навіть коли я буду мовчати в ізольованій від світу камері Володимирської в'язниці. Буває мовчання голосніше від крику..." *("Замість останнього слова")*.

Так і сталося Мороз геніяльно це передбачив. Про нього, про рух спротиву червоній Москві, заговорив світ. Може ще ніколи перед тим так ясно і виразно не дізнався весь цивілізований світ про варварства Москви над поневоленою Україною.

■ ■ ■

Ряд американських газет з 6 червня ц. р. подали пресове повідомлення за ЮПІ, що американські законодавці поновили своє клопотання за звільнення Валентина Мороза і можливість його виїзду із СССР до Гарвардського університету, щоб він там зайняв позицію викладача і наукового співробітника **УНІГУ.**

І ось, ми почуваємось до обов'язку вкинути більше світла на цю справу запрошення В. Мороза до Гарварду.

Вже 7 березня 1974 року, проф. Омелян Пріцак, директор **Українських Студій в Гарварді** (тепер **УНІГУ**), звернувся листовно до голови департаменту Слов'янських Мов та Літератури, проф. Доналда Фанґера в Гарвардськім університеті, пропонуючи йому заанґажування 12 українських наукових співробітників з України, на викладачів та працівників **Українських Студій в Гарварді.**

Листа складалась з прізвищ та коротких біографій, адрес, тощо. Пропоновані були: Михайло Брайчевський, Вячеслав Чорновіл, Ярослав Дашкевич, Віктор Іванисенко, Святослав Караванський, Маргарета Малиновська, Леонід Махновець, Валентин Мороз, Михайло Осадчий, Євген Сверстюк, Іван Світличний і Ярослав Ісаєвич.

Лист О. Пріцака рівночасно повідомляв, що Український Народний Союз, Головна Управа, запевнила фінансове покриття коштів транспорту, чи іншої потрібної опіки, як рівнож, що зв'язковим для цієї справи поміж УНСоюзом, а Гарвардом, назначено Ред. Антона Драґана.

І від того дня, справа ця пішла через бюра найвищих чинників Гарвардського університету, Стейт Департаменту, Конґресової Комісії для закордонних справ, совєцьких справ, аж опинилася в листопаді 1974 року на бюрку президента ЗСА, Дж. Форда.

Через самозрозумілу конфіденцію, поки що, не подаємо детайлів ходу всіх тих справ, в яких працювало досить інтенсивно пару десятків українських та американських людей, роблячи дуже відповідальну й скомпліковану, на найвищому рівні, працю.

За підписом президента Гарвардського університету, Др. Дерека С. Бока, вийшло 12 листопада 1974 р. нотарільно завірене запрошення, маючи за собою пророблені всі потрібно дотичні вимоги.

І від цього часу, до тепер включно, Гарвардський університе кожного року поновляє цю справу, яка іде через відповідні урядові та академічні канали, дискутується на найвищому рівні, як і створює певні надії.

Якщо взяти до уваги кольосальні впливи Гарвардського університету, його професорський склад, який зазублюється не лише в найвищі академічні круги, але й в урядові, економічні та міжнародні, тоді можна із сатисфакцією сказати, що проароблена на цьому відтинку праця, була чи не найвищому рівні, як будь коли перед тим в українськім питанні на терені Америки.

В цім році, як і в попередніх, з Гарвардського університету, вийшло 12 запрошень для вище згаданих українських науковців, які у 80 відсотках є ув'язнені московсько-большевицьким режимом. Окремо поставлено справу Валентина Мороза, як не лише наукову силу, але як символ борця за свободу та гідність людини.

Всі запрошені Гарвардським університетом, посередньо погодилися на виїзд та прийняття праць в **Українськім Науковім Інституті** та університеті, але ніхто до тепер з них не одержав візи до ЗСА. Багато їх, включно з В. Морозом, вивчали, або робили старання для вивчення англійської мови.

Американська амбасада в Москві є докладно інструктована й інформована про повищу справу й із своєї сторони робить всі можливі заходи для приспішення цього складного, а для американців і світа незрозумілого, процесу. До тепер ще не траплялось, щоб якийсь науковець, професор, чи інший професіоналіст, відмовлявся, або щоб йому заборонили прийняти запрошення Гарвардського університету, вчисляючи найвищу його академічну якість та платню. Але це відноситься до вільних людей світа, а українців, Москва зробила своїми рабами. І це є найкращим переконливим матеріялом для урядових кіл ЗСА з одної сторони, а академічного світу, з другої.

Одначе ми не покидаємо надії, не занехуємо нашої праці по цій лінії! Одного дня, ми таки привітаємо тут на Вільній Землі, наших Земляків з України.

В ЦЬОМУ 1976 РОЦІ. ГРОШЕВА ПОЖЕРТВА НА ФУНДАЦІЮ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ, ЦЕ — НЕ ЛИШЕ ГАРНЕ Й ПРАКТИЧНЕ УРОДИНОВЕ ПОЗДОРОВЛЕННЯ АМЕРИКИ В ЇЇ 200-ЛІТТЯ, ЦЕ ТАКОЖ ПОКЛІН І ПОМІЧ УКРАЇНІ!

В ОПІНІЇ ДРУГИХ...

З сьогоднішним числом **"У. Г."** *відкриваємо "куточок" для вияву опінії інших про справи пов'язані із ФКУ та УНІГУ. Будемо поміщувати короткі коментарі, інтерв'ю, чи взагалі думки, що ітимуть в напрямку позитивного росту та закріплення української вільної науки в престижовому Гарвардському університеті.*

Редакція.

Коментар, Української Радіо-програми, Вашінґтон, WGTS — FM (91.9)

УКРАЇНСЬКІ НАУКОВЦІ ПОЧАЛИ "ЛУПАТИ СКАЛУ"

Сучасна українська дійсність є скупа на позитивні і будуючі події. Русифікація, асиміляція, переселювання, обмеження індивідуальної свободи й національної думки, накинення концепції "єдиного радянського народу" й руїна українського історичного минулого є жахливі для нас тому, що немає зараз відповідної протидії цьому. Немає можливости успішно блькувати спрямовані московським большевизмом заходи на повну ліквідацію українства й других підсовєтських народів.

Поза межами СССР ніхто тим не інтересується. У політичних і наукових колах Заходу легкодушно й безкритично сприймають історіософічні й народностеві концепції з великою шкодою для багатьох народів. Паралельно із русифікаторським курсом в СССР такий же саме курс розвивається в науці західніх держав, найяскравішим виявом чого є відображення українознавчої тематики в західніх енциклопедіях. А енциклопедія є достовірним жерелом інформацій для мільйонів студентів.

Одначе мимо складности цієї ситуації зродилась надія, що прометеїське завдання спростовань фальшивих інформацій про Україну можна буде виконати. Як подано недавно з Гарварду, з редакцією "Енциклопедія Брітаніка" нав'язано успішний контакт, в наслідок якого ця редакція прийняла писані праці групи українських наукових співробітників з правильною інтерпретацією історії України, української культури, літератури 19 сторіччя, та опрацьовану нову біографію Тараса Шевченка. Коли група науковців у складі: Любомир Гайда, Олег Ільницький, Франко Сисин і Григорій Грабович, що працювала під керівництвом проф. Ігоря Шевченка, відмовилась від гонорару за свою працю, відповідальна редакторка "Енцикльопедія Британіка" прислала чека адресованого для **Фонду Катедри Українознавства.**

Вважаємо це явище промінчиком надії на встановлення правди про Україну у світі. Цей промінчик засяяв із того місця, де три роки тому безприкладною жертвенністю свідомого українського громадянства створено три Катедри Українознавства: історії, мови і літератури. В інтересі всього свідомого українського громадянства сьогодні є, щоб створити цим трьом катедрам широку наукову базу у формі Наукового Інституту, де відбувалась би науково-дослідна праця, друкувались би наукові посібники, та відбувались би симпозіюми на теми української науки міжнароднього засягу. Там у праці над українською правдою можна б згуртувати кращих своїх та чужих науковців, й кувати потрібну для боротьби проти ворога духову зброю.

Як довідуємось із українського Гарварду влаштування Наукового Інституту коштуватиме два мільйони долярів. До сьогодні на цю ціль зібрано шістсот тисяч долярів. Потрібно ще одни мільйон чотириста тисяч долярів. Згідно з пляном ця збірка повинна закінчитися 22 січня 1977 року.

ХТО? ЩО? ДЕ І КОЛИ?

■ **В Дітройті** 8 травня ц. р. відбулася небувала імпреза, яка окрім морального, приємностевого та мистецького характеру, мала ще й імпозантно матеріяльний успіх, який приніс для **Фонду Катедр Українознавства** понад 50 тисяч долярів.

Дітройський Комітет ФКУ, при дружній співпраці із **Товариством Українських Ґрадуантів, Товариством Українських Інженерів та Українським Лікарським Товариством,** влаштували **Гарвардський День,** який охопив дуже багату і вдалу програму, яка збігалась до великої льотерійної виграші, концерту і забави, а все це було попереджене зустріччю з українськими науковцями Гарвардського університету: проф. **О. Пріцаком, Е. Касанцем і А. Сливоцьким** для обговорення загрозливого явища в Україні, — русифікації.

Сл. п. Володимир Юрковський і перша стипендистка з його фонду, панна Наталка Пилип'юк.

Діловий Комітет цього **Гарвардського Дня** очолював визначний діяч **ФКУ п. Ярослав Конопада,** при стислій та дружній співпраці визначних та відданих українській науці Особистостей, яких тут з приємністю хочемо представити нашій широкій українській громаді: пп. **Віра Андрушків, Всеволод Гнатчук, Ольга Дужа, Маруся Зарицька, Рома Когут, Василь Колодчин, Богдан Кордуба, Ярослав Кривий, Надія Кониська, Микола Лаврин, Любомир Липецький, Андрій Маринюк, Теофіль Марчак, Калина Миколенко, Дженет Онищук, Іван Панчак, Дарія Пісецька, Анатоль Ромах, Олександер Серафин, Іван Сливка, Марійка Стасів, Роман Тарнавський, Ігор Тоган і Марія Юзич** (подано без титулярних означень).

Виказ грошевих пожертв, які були по декілька тисяч долярів, а разом винесли поважну суму, буде постепенно оголошений в нашій сторінці за ключем, який нині тут започатковуємо.

Наше признання і подив добре зорганізованій і прикладній Українській Громаді в **Дітройті.**

■ Головна Екзекутива **ФКУ,** а разом з нею Дирекція **УНІГУ,** не лише вдячні всім жертводавцям **ФКУ,** але стараються в якнайкращий спосіб цю свою вдячність засвідчити за життя і по відході у Всесвіти цих наших розумних і відданих українській науці, — Людей.

В неділю 3 квітня ц. р. в університетській каплиці о. **Мирон Пахолок,** парох **Української Православної Церкви в Бостоні,** відправив поминальну св. Літургію по бл. п. **Володимирові Юрковськім,** найвизначнішім мецинаті **ФКУ,** що склав княжий дар на розбудову української науки в Гарвардськім університеті, в сумі понад 140 тисяч долярів.

Цьогож дня в Інституті, при численній участі членів факультету, студентів, співпрацівників **ФКУ** та гостей, відкрито пам'ятник-бюст сл. п. **Володимира Юрковського,** що його довершили директор Інституту, проф. **Омелян Пріцак** і докторантка Українознавчих Студій та перша степендистка з фондів **В. Юрковського** панна **Наталка Пилип'юк.**

Цією жалібною врочистістю проводили президент **ГЕ ФКУ** мґр. **Степан Хемич,** а промовцями були проф. **О. Пріцак** і Др. **Ярослав Падох.** Б'юст славного Покійника, що знав, як жити і як вмерти, виготовив з бронзи мистець **М. Черешньовський.**

■ **Український Науковий Інститут Гарвардського університету** започаткував нове наукове видання (журнал) п.н. *"Українські Студії в Гарварді,"* що буде появлятися в англійській мові у видавництві *Пітер де Ридер Пресс оф Лісс,* Голяндія.

Завданням журналу є інтернаціональний науковий форум дослідів та студій Української Науки, а тим же виміна науковими інформаціями, які ітимуть в трьох основних галузях, а це: історії, мови і літератури.

Відповідальними редакторами журналу є проф. **Омелян Пріцак** і проф. **Ігор Шевченко,** а редакційну колегію творять такі визначні академіки й університетські професори: **Зеї Анкорі** (Тел-Авів унів.), **Джан Армстронґ** (Вискан. унів.), **Александер Бенінґсен** (Екл Прат. дес Г. Е. Париж), **Ярослав Білинський** (Делавир унів.), **Богдан Боцюрків** (Карлетон унів.), **Іван Дуйчев** (Софійський унів.), **С. Етінґер** (Гібру унів.), **Олекса Горбач** (Франкфурт унів.), **Галіл Іналцік** (Анкара унів.), **Магдалина Лашло-Кутюк** (Букарешт унів.), **Волтер Лайч** (Віденський унів.), **Л. Р. Левітер** (Кембрідж унів.), **Дж. Люсіяні** (Бордо унів.), **Юрій Луцький** (Торонто унів.), **М. Лесів** (М. Кур'є — Складковської унів.), **Д. Оболенський** (Охфорд унів.), **Р. Пісчіо** (Єйл унів.), **М. Рейф** (Колумбія унів.), **Юрій Шевельов** (Колумбія унів.), **Ґ. Стикел** (Колон унів.), **В. Свобода** (Лондон унів.), **Роман Шпорлюк** (Мічиґен унів.), **В. Жідліцкий** (Чарлстонський унів.).

Екзекутивними редакторами є **Григорій Грабович** (Гарвард унів.) і **Орест Субтельний** (Гемилтон каледж). Асистентом-редактором є **Уляна Пасічник (УНІГУ).**

■ Як ми інформували вже раніш, на Меморял-вікенд в **Українськім Науковім Інституті** Гарвардського університету, відбулися наукові сесії та наради, які своєю конструктивною працею причинились до остаточного завершення організації так зв. "Постійної Конференції Українських Студій при Гарвардськім Університеті".

В суботу 29 травня ц. р., перша сесія присвячена була Лесі Українці. Головою цієї сесії був проф. **Богдан Романенчук** з Ніяґарського університету, а доповідачами: проф. **Володимир Жила** (Тексас Тхнол. унів., проф. **Марія Овчаренко** (Східньо-Ілинойський унів., і проф. **Роман Кухар** (Форт Гейз, Кензас Стейт).

В другій сесії також присвяченій творчості Лесі Українки, головував проф. **В. Жила,** а доповідачами були проф. **Б. Романенчук,** проф. **Володимир Смирнів** (Мак Мастерський унів.) і проф. **Лариса Онишкевич** (Ратґерський унів.).

На вечірній сесії, підчас вечері, доповідав проф. **О. Пріцак** (Гарвард унів.) на тему **"УНІГУ** і українська наука на еміграції".

В *неділю* 30 травня відбулася ділова нарада "Постійної Конференції", а тоді сесія *присвячена століттю заборони* українства Емським указом.

Головував на цій сесії проф. **Іван Лисяк-Рудницький** (Альбертський унів.), а доповідачами були: проф. **Роман Сольчаник** (Ратґерський унів.), Проф. **Микола Богатюк** Лє Мойн Каледж і проф. **Омелян Пріцак** (Гарвард унів.).

■ Голова Краєвого Комітету **ФКУ** на Канаду п. **Петро Яцик** це собі не звичайна людина, яка припадково очолила громадську інституцію. Це український підприємець в Канаді, що завдяки своїм особистим здібностям, знанні та розумінні, вибився на одне з великих місць в кандській індустрії.

Але тут і починається його другий успіх: він не закохався в собі та своїм професійнім ділі, а знайшов час, можливість і практичну застосованість, щоб стати одним із головних постатей на канадському терені, які збагнули істину значіння для України, — побудови **Українського Наукового Центру в Гарвардськім** університеті. Він переконливо довів до свідомости інших наших українців в Канаді про цю преважливу справу, яка будується в Америці з ґльобальним значінням для нас всіх, байдуже на місце нашого поселення. І ця його далекосягаюча візія відносно Гарварду, чи в його підприємстві, або по лінії інших громадських справ в Канаді, лише потвердила, що п. **Петро Яцик** є людиною, яких серед нас мало, на жаль!

Його грошевий особистий вклад на розбудову **УНІГУ** вже дійшов до двадцять тисяч долярів, які за його словами ще не осягнули кінцевої квоти. А скільки грошей він видає на це, щоб **ФКУ** в Канаді і Америці краще проґресував, це здається залишиться його таємницею. Редакція **"Українського Гарварду"** щиро вітає п. **Петра Яцика** і шле йому наш дружній привіт!

ФОНД КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ) В ГАРВАРДСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

Стан на день 15 червня 1976 року:

Фундація для трьох катедр		— 1,800,000.00
Український Науковий Інститут:		
а) загальна фундація	— 531,460.00	
б) степенд. фонд	— 100,000.00	
в) видавничий фонд	— 62,177.00	
		693,637.00
Разом на контах —		$ 2,493,637.00

Потрібно ще на сплачення **УНІГУ** (до 22 січня 1977 року) $ 1,306,363.00

ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЖЕРТВОДАВЦІВ ФКУ

На сьогоднішний день в нашім реєстрі є 8,750 осіб та організацій, які своєю жертвенністю створили наш фонд. Зтого (13) індивідуальних вплат і (2) громадські організації, що вклали 365 тисяч долярів і їх ми називаємо **Визначними Меценатами ФКУ.** Це є: Сл. п. Володимир Юрковський, Йосип і Анна Іванів, Михайло Бучинський, Др. Евген Омельський, Іван Худий, Петро Яцик (Канада), Ева Сташків, Юлія Децик, Др. Ярослав і Надія Мігайчук, Дмитро Онишак, Василь Осадчук (Канада), Евстахій Світлик, Др. Андрій і Марія Цісарук, Головний Уряд УНСоюзу, Товариство Українських Інженерів, Відділ у Філядельфії.

Друга група, яку називаємо **Меценатами ФКУ,** охоплює (429) осіб та організацій і вони склали дотепер 534 тисяч долярів. Меценатом є той, хто жертвує від одної до десяти тисяч долярів, а Визначним Меценатом — *десять тисяч, або більше.* Неперевершеним індивідуальним Визначним Меценатом досі, є бл. п. В. Юрковський, а на другому місці достойне панство Й. і А. Іванів.

З наших громадських організацій, на першому місці стоїть Союз Українок Америки який пожертвував через свої Відділи і Округи, понад 20 тисяч долярів. По тім ідуть наші фундатори та жертводавці, які в залежності від своєї спроможности вплатили і вплачують дальше, свої пожертви. Як було вже згадано, вкінці, коли завершимо наше велике діло в Гарварді, **ГЕ ФКУ** виготує Пропам'ятну Книгу, в якій на вічно залишуться будівничі найкращої будівлі, на яку могла здобутись Українська Свідома Громада в Америці і Канаді.

В наступному числі **"У. Г."**, виказ поодиноких пожертв.

100 — ДОЛЯРОВІ БЕНКЕТИ ФКУ

Виглядає, що без центральної директиви часом може спонтанно вив'язатись дуже добра й цікава ініціятива. Як нас інформують, то ряд місцевостей в Америці й Канаді плянують в цім році 100-долярові бенкети в користь **ФКУ,** — на розбудову **Українського Наукового Інституту в Гарварді.**

Як подано в іншім місці цієї сторінки, Дітройт щасливо й гідно зробив це в травні, а на ранню осінь готується Ню Джерзі-Ню Йорк, тоді Філядельфія, Клівелянд, Торонто. Також ідуть підготовчі праці в Чікаґо, Бофало, як й інші міста напевно не залишаться позаду.

Цікаво, що почин цей самозрозуміло сам себе знайшов і дуже добре розвивається. Українські свідомі люди, розуміють без особливих пригадок, що величну будову треба довершити і кожний з нас постарається вміру своїх спроможностей доставити вчас свою цеголку.

Просимо інформувати нас про підготовчі заходи в поодиноких місцевостях, щоб могли ми це використати в наших публікаціях, а рівнож, щоб знайти співзвучну координацію цього благородного діла.

Ню Джерзі —.Ню Йорк, заплянували спільний 100-доляровий бенкет *получений із великим балем, який відбудеться в п'ятницю* 24 вересня ц. р. в славнім на Сході Америки, Essex Manor, West Orange.

Комітет складається з визначних представників українського громадянства, обох стейтів, в такому складі: Др. Б. Филипчак — голова, Андрій Пащук — заступник, Оля Ставнича — заступник, Др. Б. Цимбалістий — заступник; Др. Б. Шебунчак — реф. бенкету, Камілія Смродська — член, Михайло Корчинський — член; Оксана Соболта — реф. балю, Др. Я. Ставничий — член, Оля Кириченко-Шуган — член, Модест Соболта — член, Юрій Занко — член; Петро Палюх — реф. адміністрації, Михайло Іванців — член, Віра Дайчаківська — член, Ярослав Букачевський — член, Богдан Домарацький — член; Оля Мочула — секретар, Роман Шраменко — реф. інформації, Мирослав Смородський — правний дорадник і Люба Мазяр — мист. керівник.

Клівелянд, Огайо влаштовує свій 100-доляровий бенкет 27 листопада ц. р. в авдиторії Української Православної Церкви св. Володимира в Пармі.

До Ділового Комітету ввійшли: Ярема Попіль — голова, Василь Лагошняк — заступник, Орися Лагошняк — фінан. реф., і члени управи: Надія Дейчаківська Мирослав Гейниш, Василь Ліщинський, Василь Сікора, Олекса Чайка, Петро Венґрин, Максим Задойний, Дмитро Струсь, Олекса Курило, Микола Хлиста іБогдан Дейчаківський. Ширший комітет складається із додаткових 42 осіб.

Ждемо на блищі інформації від других наших Осередків!.

НАШ САЛЮТ ЗБІРЩИКАМ ФКУ

Ходити хата від хати і збирати гроші на будь яку ціль, не є легкою справою. Часом це навіть неприємні почування, бо якийсь мудрагель, що "все знає і все бачив", висипеться на вас; а то й гірше буває. Одначе, чи багато людей застановилося над тим, що цей збірщик, байдуже вже на яку ціль він збирає, — це прямо до самовідречення ідейна людина, яка не лише, що сама перша дає, але лишає свої особисті справи, відпочинок, родину, чи інше, і йде з простягненою рукою, щоб зібрати на якусь суспільну ціль.

А вже подивугідні збірщики **Фонду Катедр Українознавства.** Вони від років ходять поміж українськими людьми, пояснюють, доказують, переконують і збирають грошеві пожертви на розбудову української науки в найкращому американському уеіверситеті, — Гарварді.

Не легко все не приходить, але тому, що таки приходить, то треба із признанням відмітити, що позитив цього благородного діла треба завдячувати таки їм, — **ЗБІРЩИКАМ ФКУ.**

Перед нами остання рунда зобов'язання!

До 22 січня 1977 року зібрати ще понад один мільйон долярів, як конечний фонд для встановлення працездатности **Українського Наукового Інституту в Гарварді.** Сума ця ще таки досить поважна, хоч коли зважити заможність та чисельність наших людей, то здавалось би, що немає більшої перешкоди для осягнення визначеної мети. Але, ... наші збірщики точно знають, як це все практично виглядає. Тому ми сьогодні хочемо їх привітати і побажати витривалости й сили в цій кінцевій фазі шляхетної, суспільної праці, яку вони прекрасно до тепер сповнили, сповняють і доведуть до великого успішного кінця.

НАШ ДРУЖНІЙ ТА ЩИРИЙ САЛЮТ ВСІМ ЗБІРЩИКАМ ФКУ!

НАША ПОДЯКА ТА ПОШАНА ЖЕРТВОДАВЦЯМ ФКУ!

РЕДАКЦІЯ "УКРАЇНСЬКОГО ГАРВАРДУ"
Відповідальний редактор: *Роман Шраменко*
Редакційна колегія:

Галина Дуба · *Петро Палюх*
Едвард Касанець · *Камілія Смородська*
Уляна Пасічник · *Люба Мазяр*, мистец. кер.

У 200-ЛІТТЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ І В 100-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ВКЛАДУ В ЇХ РІСТ І РОЗВИТОК, НАША МАСОВА УЧАСТЬ У ВСЕНАРОДНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ У ВАШІНҐТОНІ В СУБОТУ, 26-ГО ЧЕРВНЯ, ПРИГАДАЄ АМЕРИЦІ І СВІТОВІ, ЩО УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД ВІДДАВНА ПРАГНЕ І ВСЕ ЩЕ ОЧІКУЄ „СВОГО ВАШІНҐТОНА З ЙОГО ПРАВЕДНИМ ЗАКОНОМ"!

УКРАЇНЦІ КОННЕКТИКАТ ВЕЛИКИМ КОНЦЕРТОМ ВІДЗНАЧИЛИ 200-РІЧЧЯ І 100-РІЧЧЯ

Гартфорд, Конн. (П. Шагай). — 6 червня 1976 року в цій столиці Коннектикат, в найбільш репрезентативній залі Бушнел Меморіял, при участі понад дві тисячі українців і американців відбулося врочисте відзначен- 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя поселення українців в Америці.

Відправою Богослужень започатковано святочні урочистості. О год 4-ій по полудні у величавій театральній залі, при гарно прибраній сцені (праця Михайла Шевчука) відбувся святочний концерт при участі мистецьких одиниць стейту Коннектикат і Танцювального Ансамблю „Верховинці" Осередку СУМА з Ню Йорку під керівництвом Олега Гензи.

Святочну програму започатковано виступом злучених хорів (понад 120 осіб) з Бріджпорту, Ню Брітену, Віллімантику і Колчестеру, які під диригентурою інж. Олександра Пришляка виконали дві пісні „Америка — О Б'ютіфул" і „Живи Україно!"

На тлі хору голова Стейтового Комітету проф. Іван Телюк коротким вступним словом привідав учасників концерту та представив майстра церемонії мґра Ореста Дубна, якому передав дальше ведення програми. З черги хор відспівав дві пісні: „Дніпро" і „За Тебе, Україно".

Присутній на залі конґресмен Христофор Дадд зложив привіт українській зорганізованій громаді з виявом вдоволеннп і вдячности за прихильне відношення до його особи, як колись до покійного його батька сен. Т. Дадда.

Промову в англійській мові виголосив Іван Селеман. Після доповіді виступив танцювальний ансамбль „Верховинці" О. СУМА з Ню Йорку, який своєю появою на сцені та виконанням танців „Привіту" і „Верховина" викликував ентузіястичні оплески.

Молоді Бандуристи Стубан-Тріо виконали три точки: „Елегія", „Харківський танок" і „Гей, нум, хлопці до зброї".

Виступи танцювальних груп з Ню Гейвеку, Бріджпорту і Гартфорду були виявом організованої самодіяльности поодиноких громад та доказом плекання рідної культури.

В другій частині концерту мґр Орест Дубно відчитав привіт від губернатора стейту Елли Грассо, яка була перешкоджена і сама не могла прибути на концерт.

Д-р Михайло Снігурович виголосив промову, яку публіка з великим одушевленням оплескувала.

В дальшому тягу мистецької частини виступали танцювальний а н с а мбль „Верховинці" та дует молодих Цибрівських — Орисі — фортепіян, і Нестора — чельо, які виконали „Балляду Лева Ревуцького і „Сонату" Бетговена.

При кінці програми проф. Іван Телюк подякував всім виконавцям програмової частини та учасникам конконцерту, а поодиноким керівникам мистецьких груп вручено квіти.

Відспіванням українського національного гимну закінчено концертову частину.

Після концерту в залі Української Парафіяльної Школи відбулась перекуска для виконавців концертової частини.

Імпрезова Комісія працювала під проводом пані Софії Радьо, а д-р Осип Теслюк відповідав за організаційну ділянку. Д-р Михайло Воскобійник при співпраці інж. Богдана Леся присвятили багато часу і труду при збірці матеріялів з поодиноких громад та їхнього організаційного життя, які були подані в програмовій книжці.

З нагоди великого концерту влаштовано в міській бібліотеці мистецьку виставку, яку очолила та підготовила пані Леся Крупа.

Відбулася чергова українська зустріч над Пацифіком

Сан Дієґо, Каліфорнія (О. С.). — Останні дні у цьому місті пройшли під знаком зустрічі українців різних віддалених громад західнього побережжя. У суботу, 29 травня, місцева українська молодь вітала гостей та учасників різних програмових к о н к у рсів Другого Весняного Фестивалю із міст: Фініксу, Сан Хозе, Сан Франсіско, Лос Анджелесу. Згодом, виснажені змаганнями, але задоволені, вони виповнили гостинну залю Української Католицької Церкви і підкріпились стравами, що їх приготовило місцеве українське жіноцтво. Розвагову частину вечора виповнили дотепи, індивідуальні та спільні виступи Богдана Климковича, братів Романа і Юрія Рітачки, Андрія Китастого, гумориста Ол. Шпильки.

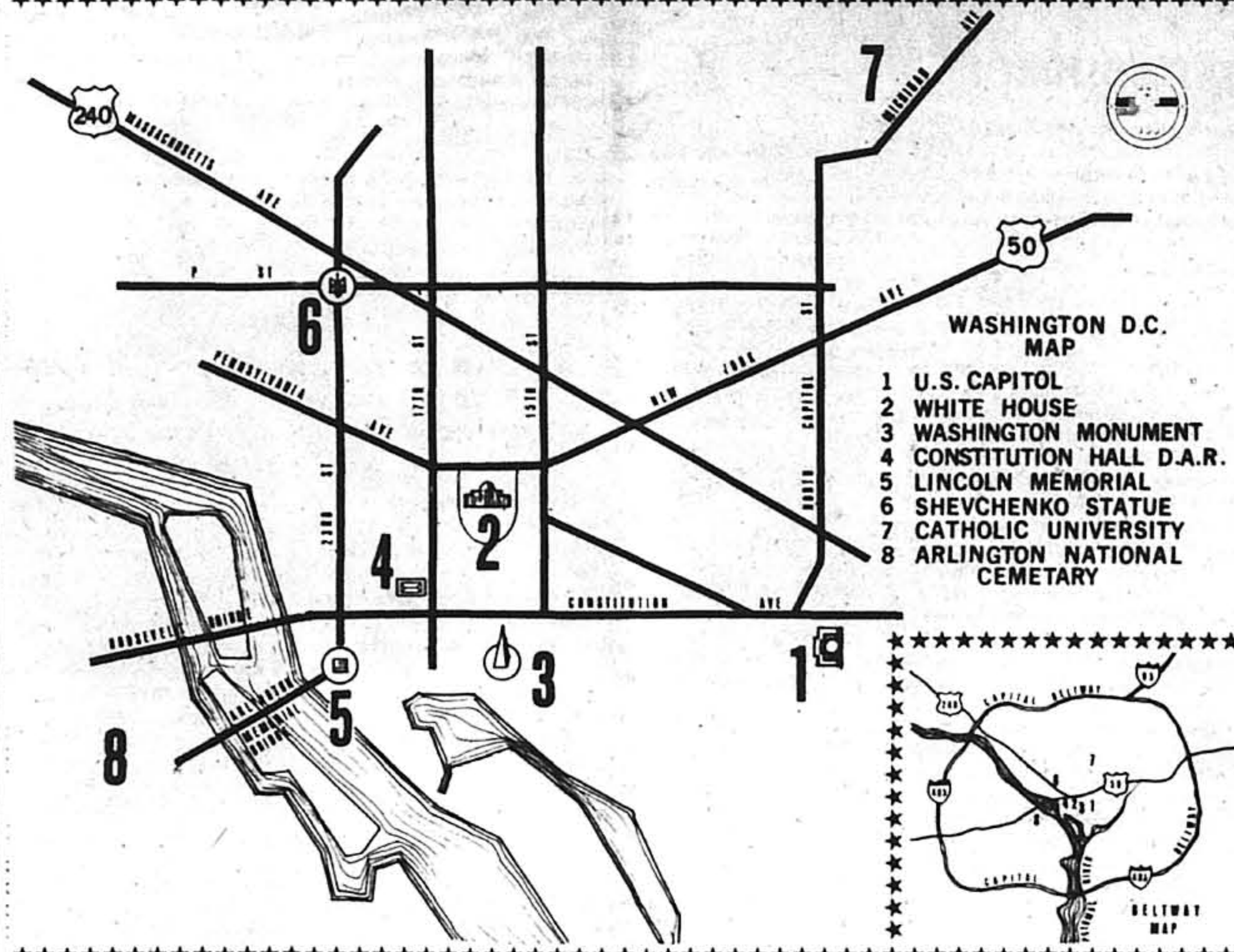
Наступного ранку Богослужби в обох українських церквах, підсилені співаками й учасниками із інших церковних громад стають більш урочистими.

„Найкращим у році" називають український виступ у цьогорічному відзначенні 200-річчя Америки у місті Сан Дієґо. Та й не дивно, бо у цьому багатолюдному виступі взяли участь кращі мистецькі одиниці ряду міст, танцювальний гурток „Верховина" із Фінікс в Арізоні, танцювальна група „Дух України" — Лос Анджелес, та місцева танцювальна група української молоді. Чар української національної ноші, вийнятковість танків, вправність та привабливість нашої молоді здобули тривалі оплески глядачів у величавому Балбоа Парку.

У перерві між виступами п. Богдан Климкович, голова місцевої Української Громади, та панна Валентина Матіяш, королева „Української Хати", давали англомовним глядачам інформації про Україну, її культуру та про вклад українців у розвиток Америки за час 100-літнього поселення. Біля 250 осіб взяло участь у бенкеті, що відбувся у одному із кращих приміщень міста „Атлантик". Відк р и в цю частину молитвою о. Лев Порендовський, настоятель місцевої Православної Громади. Конкурс між танцювальними групами виграли „верховинці" із Фініксу за свій танець „Черевички", хоч важко було і суддям й усім присутнім назвати, хто із цієї чудової групи молоді різних громад виконує найкраще.

Нагороди за рівні спортові змагання та турніри вручав, разом із королевою Валентиною Матіяш, відомий артист - українець із Голлівуду Майк Мазуркі. Окремою прикрасою бенкету була оркестра „Ясини" із Лос Анджелесу із мистецькими сольоспівами п. Валюха та пані Власенко.

Другий Весняний Фестиваль у Сан Дієґо своїм успіхом перевершив сподівання господарів. Вдячні і задоволені місцеві українці обговорюють плян наступної зустрічі над Пацифіком.

Дільниця Вашінґтону, в якій відбуватиметься Українська Маніфестація і „Похід Волі"

ЦЕНТРАЛЬНИЙ СОЮЗ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНСТВА

Черговий Пленум Центрального Союзу Українського Студентства (ЦЕЗУС) відбувся в днях 22-23-го травня ц. р. в Торонто, Канада. На пленумі брали участь члени управи ЦЕЗУС та представники чотирьох українських студентських союзів і громад. Присутні на Пленумі були: Андрій Чорнодольський — президент ЦЕЗУС, Микола Мороз, Юрій Веретельник, Зеновій Зварич, Олег Романишин — члени управи ЦЕЗУС, Ігор Роговський — представник студентської секції Об'єднання Української Демократичної Молоді (ОДУМ), Юрій Серан — голова Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА), Галя Климчук — голова Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського (ТУСМ), Володимир Зарицький — член управи ТУСМ, Мирон Спольський, Ярема Ковальчук і Марійка Гринь — члени Союзу Українського Студентства Канади (СУСК).

Найголовнішою темою Пленуму була підготова до чергового світового конґресу ЦЕСУС, який відбудеться 12-15-го серпня ц. р. в Філядельфії, ЗСА. Рівнож відбувалися дискусії про діяльність українських студентських громад та напрям світового українського студентського руху.

Діяльність студентських союзів.

Члени управи ЦЕЗУС подали інформації про працю управи. Управа зорганізувала північно-американську конференцію в січні ц. р. в Філядельфії, ЗСА, де учасники продискутували різні аспекти світового українського студентства та українського громадського та політичного життя діяспори. Рівнож управа ЦЕЗУС започаткувала акції студентства, пов'язані з 100-річчям Емського Указу. Управа нав'язала тісну співпрацю з українськими студентськими союзами в ЗСА, Канаді та Европі та добру співпрацю з українською пресою. Замічено, що тільки з Австралією та Південною Америкою управа ЦЕЗУС не має контакти, та що потрібно в цих країнах відновити або скріпити українські студентські централі.

Управа ЦЕЗУС тісно співпрацювала з СКВУ та підтримує їхню соборну працю. Заохочується українські студентські союзи, головно на терені Америки, впливати на українські громадські централі для працої співпраці з СКВУ. На звернення СКВУ управа ЦЕЗУС погодилася започаткувати відновлення Комісії Українських Молодечих Організацій (КУМО), комісії при СКВУ, яка координувала б діяльність українських молодечих організацій та скріплювала справи української молоді та українського високого шкільництва.

В цій справі управа ЦЕЗУС звернулася до центральних управ українських молодечих організацій із закликом відбути перші спільні сходини в червні ц. р.

ЦЕЗУС, як координуюча централя світового українського студентства, має велике завдання та велике поле праці. З ініціятиви управи ЦЕЗУС відновлено діяльність Союзу Українських Студентських Товариств Европи (СУСТЕ) та студентську секцію ОДУМ. Запляновано проєкт висилки українських студентів до Південної Америки для громадської праці та скріплення українських студентських союзів в Австралії, Арґентині та Бразилії. На жаль, вся праця управи ЦЕЗУС є обтяжена браком відповідних фінансів. Члени управи ЦЕЗУС самі покривають кошти праці та заклики про фінансову допомогу до української громади не мали великого успіху.

Чергувались звіти про діяльність СУСК, СУСТА, ТУСМ та студентської секції ОДУМ. Нова управа СУСТА працює над скріпленням студентських громад та здобуттям фінансової бази для своєї праці. Дня 20-го листопада ц. р. відбудеться студентська конференція на Союзівці. Управа ТУСМ плянує відбути панель на тему 100-річчя Емського указу та перевести поїздку панелю по містах Америки. У вересні ц. р. відбудеться черговий конгрес ТУСМ. Управа СУСК відбула дві студентські конференції, на яких головними точками були „Проблематика української освіти в державних школах" та „Проблеми українських молодечих організацій". СУСК брав рівнож участь у II-ій конференції багатокультурности та відбув зустріч з канадським міністром багатокультурности. В серпні ц. р. відбудуться літній табір СУСК коло Оттави та черговий конгрес СУСК в Торонто. Представник студентської секції ОДУМ поінформував присутніх про відновлення студентської секції ОДУМ та їхні пляни на майбутнє.

Конгрес ЦЕСУС.

Найважнішою точкою Пленуму була підготова до чергового світового конґресу ЦЕСУС. Конгрес відбудеться 12-15-го серпня ц. р. у Філядельфії, ЗСА, в приміщенні Пенсильвенського університету. Учасники Пленуму обговорили різні аспекти програми та технічних справ підготови до конгресу та вийшли з проєктом програми. Під час конгресу обговорюватимуть теми: „Роля ЦЕСУС в українському студентському русі" (доповіді: (Міжнародний студентський рух, Міжнародний сектор — СКВУ, Студентська діяльність на громадському форумі, ЦЕСУС, як координуюча централя українського студентства); „Українітика" (доповіді: Нарис — стан українських студій, Дослідчі видання на еміграції, Стан вищих студій, Ділянка українських студій, в яких є браки); „Сучасна Україна" (доповіді: Огляд пророблено! праці оборони політичних в'язнів, Світові рухи опору, Акції ЦЕСУС в обороні студентів в русі опору); „Динамика українських суспільно-культурних процесів та роля ЦЕСУС") з огляду зору студентських громад Канади, ЗСА, Европи, Південної Америки та Австралії). Пленум рівнож рішив поставити на програму конгресу певні зміни статуту ЦЕСУС.

Оборона Валентина Мороза

Надійшли нові вістки про Валентина Мороза, якого перевозять до психушки. Учасники Пленуму рішили, що управа ЦЕСУС, яка два роки тому була ініціятором створення комітетів в обороні Валентина Мороза, включилася в акції допомоги та оборони Валентина Мороза. Було рішено видати заклик ЦЕСУС до всіх українських студентів та української преси. Рівнож управа ЦЕСУС має звернутися до різних міжнародних установ, як Амнесті Інтернешенал, Комісії Людських Прав, Міжнародного Історичного Товариства та різних міжнародних студентських товариств.

Рішено відбути чергові сходини управи ЦЕСУС та представників студентських союзів для дальшої підготови до конгресу ЦЕСУС.

КУМО

Із створенням Світового Конгресу Вільних Українців українська громада в діяспорі завершила свій розвиток в зміцненні своєї громадської праці на чужині. При СКВУ були створені ряд комісій, які мають за завдання координувати та тим скріплювати працю різних аспектів життя. Одна з таких комісій була Комісія Українських Молодечих Організацій (КУМО). КУМО має діяти як координація спільної діяльности молодечих організацій в рамках СКВУ, співпраця з усіма товариствами, комітетами чи комісіями в справах молоді в рамках СКВУ, творення форуму для виміни поглядів та розв'язки спільних проблем, нав'язування дружнього контакту на всіх щаблях організаційної структури та загальної координації діяльности українських молодечих організацій.

За останні роки КУМО перестала діяти активно, та відчулася потреба відновити цю комісію при СКВУ. В лютому ц. р. Головна Булава Пласту та Центральна Управа Спілки Української Молоді (СУМ) звернулися пресовим повідомленням до СКВУ про потребу відновити діяльність КУМО. Ще початком цього року СКВУ звернувся до Управи ЦЕСУС з проханням взяти на себе працю відновлення КУМО. З огляду на конечну потребу діяльної комісії в справах українських молодечих організацій та української молоді, управа ЦЕСУС погодилася взяти на себе працю відновлення діяльности КУМО та увійшла у відповідний контакт з централями українських молодечих організацій в цій справі. Управа ЦЕСУС повідомляє, що перші сходини з представниками українських молодечих організацій в справі відновлення діяльности КУМО вібудуться в середу, 30-го червня ц. р., в Торонто, Онт., Канада при бюрі СКВУ.

Управа ЦЕСУС
Торонто, 1-го квітня 1976

ВСТАНЬМО І БУДЬМО ПОРАХОВАНІ!
під час УКРАЇНСЬКОЇ ВСЕНАРОДНОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ та ПОХОДУ ВОЛІ
у ВАШІНҐТОНІ
в суботу, 26-го червня!

МАРШРУТА І ПОРЯДОК „МАРШУ ВОЛІ" У ВАШІНҐТОНІ

1. Формування колон до „Маршу Волі" біля монументу Вашінґтона відбудеться в такому порядку:
   а) Прапороносці з національними та організаційпрапорами і їх почоти стануть навкола трибуни;
   б) Молодечі організації зформують чотирикутник перед трибуною;
   в) Всі інші учасники поглиблять цей чотирикутник із трьох боків.
2. Після відкриття та салюту Першому Президентові ЗСА, похід оформиться так:
   а) Великий транспарент — ідентифікація „Маршу Волі" — несуть дівчата у національних строях;
   б) Оркестра;
   в) Національні прапори (американський і український);
   г) Головний Маршал та Маршали;
   ґ) Організаційні прапори та їх почоти;
   д) Духовенство та по 2-х представників центральних організацій;
   е) Молодіжні організації в одностроях;
   є) Комбатантські, жіночі та інші організації, які виступають окремо;
   ж) Всі інші учасники по місцевостях за порядком латинської абетки.
3. Всі учасники беруть активну участь у поході, а не творять лаву глядачів. Похід вулицями: Констітюшен евеню, 17-та дорога, Коннектикат евеню та „П" вулиця аж до пам'ятника Шевченка. Кількість маршуючих в одному ряді буде подана перед початком походу.
4. Національні та організаційні прапори, їх почоти та молодіжні організації формують півколо біля пам'ятника Т. Шевченка.
5. Учасники походу підпорядковуються безпосередньо проводам своїх організацій та провідникам своїх місцевостей, які з черги додержуються доручень відпоручників Комітету Здвигу та правил властей.
6. Учасники Здвигу повинні мати транспаренти і гасла, які були б пов'язані із 200- та 100-літтям, як рівнож ідентифікацію своїх місцевостей і стейтів.
7. У неділю відбудеться церемонія покладення вінка на могилі Незнаного Вояка на Арлінґтонському Національному Цвинтарі.
8. За порядкову службу відповідають представники Станиці Братства Колишніх Вояків І-ї УНА в Нюарку: Петро Буняк та Осип Голинський. Відповідальність за покладення вінка та церемоніял Здвигу несуть представники Українських Американських Ветеранів: Гаррі Полчі та Володимир Бакад.

Інж. Микола Семанишин
Член Крайового К-ту і координатор Здвигу

Европейські комуністи близькі згоди, плянують конференцію

Рим, Італія. — Західні кореспонденти інформують, що представники комуністичних партій Східньої і Західньої Европи, які від кількох днів засідають у Східньому Берліні, майже дійшли до згоди і тепер випрацьовують кінцеві постанови спільного комунікату і принципів, які, нібито, забезпечують за поодинокими комуністичними партіями право встановляти свою власну політику і навіть критикувати нетактовні потягнення інших комуністичних партій, включно з Компартією СССР. Ці відомості кореспонденти одержали з довірочних італійських джерел. В деклярації і резолюціях, які будуть опісля опубліковані і подані до публічного відома, не згадується вже про „пролетарський інтернаціоналізм", на який постійно покликалася Москва, і поминається мовчанкою ранішу фразеологію про „марксизм-лен і н і з м". Конференція европейськ и х комуністичних партій, яку відкладувано вже кілька разів, повинна, згідно з твердженням цих же прихованих джерел, розпочатися вже в понеділок, 28-го червня ц. р. Поширилася також чутка, що остаточну редакцію деклярації опрацювали совєтські представники спільно з юґославськими в часі їхньої зустрічі в Беоґраді, а деякі принципові речі були вирішені у розмові совєтського представника Константи н а Ф. Катушева і президента Юґославії Тіта.

Для комуністичних партій, які опонували проти совєтської гегемонії у політиці, деклярація являється відступом Москви з її раніших позицій. Для Юґославії, цей документ, підписаний совєтським урядом, означатиме прийняття позиції маршала Тіта, яку він проповідував від 1948 р. і є доказом, що шляхом Юґославії може також піти кожна інша комуністична країна. Нічого в інформації не згадується про так звану „доктрину Брежнєва", на підставі якої Москва мала б право окупувати кожну сателітну країну, якщо вважатиме, що в ній „соціялістичний устрій загрожений".

Кооператива „Відродження" в Арґентині відзначить 25-ліття

Буенос Айрес, Арґентина. — „Відродження", українська кредитова кооператива в Арґентині, яка була заснована 1-го липня 1951 р., святкуватиме вневдовзі свій срібний ювілей. Кооператива за 25 років існування розвинулася на солідну кредитову установу, яка діє на великих просторах республіки Арґентини і об'єднує у своїх рядах понад 6.000 членів, а своїми позичками і фінансуванням різних проєктів спричинилася до розбудови українського промислу, торгівлі, житлового будівництва, піднесення культури і національної свідомости, головно серед давніх поселенців у тій країні. „Відродження" втримує своїми коштами радіопрограму „Вільна Україна" в Буенос Айресі, як також подібну радіогодину вдержує філія в Чако. „Ми переконані, — пишеться в офіційному листку кооперативи „Відродження", підписаному головою Володимиром Дубом і секретарем д-ром Євгеном Задорецьким, — що наша праця, наші зусилля відстояти честь і національні аспірації української кооперації на чужині вповні оправдались". Урочистості для відзначення 25-річчя кооперативи „Відродження" відбудуться в Буенос Айресі 31-го липня ц. р. з відповідною програмою.

„НЕНАВИСТЬ”...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дянського патріотизму, гордості за возз'єднану Україну, шану людей до праці". Щоб запізнатися із книжкою „Мандрівка по Львову", варто зацитувати кілька рядків із цілости. Ось вони: „В центрі Львова — мого міста — в квітах площа урочиста. Вийшов Ленін на трибуну і говорить про Комуну... Прислухається ввесь Львів до Вождевих мудрих слів". І Аркадієві Халимончукові ввижається, що з рядків цього вірша „постає живий Вождь, що розмовляє з вдячними йому львів'янами". Якщо йдеться про... вдячність львів'ян „вождеві", то фантазія автора вельми буйна...

Автор статті вправді зупиняється над декількома казками для дітей, кажучи, що вони гарні, поза деякими недотягненнями, одначе хоча ми „не проти зайчиків побігайчиків і хай пурхають в поезії ластівки та синички, але ж малеча їсть хліб, вирощений на колгоспних ланах, на світі є чудокомбайни, ракети в руках радянського воїна, тому коли з цієї позиції оцінюєш доробок дитячих письменників, то мусиш твердити: горизонти ще неширокі, глибина не завжди ще достатня". Відтак Аркадій Халиненко жаліється, що „в жанрі наукової публіцистики, художнього наукового нарису для дітей, більш-менш реґулярно не виступає ніхто з львівських письменників, хоч свого часу гарні нариси писали В. Ґжицький та В. Бєляєв".

Одначе, автора статті більш усього болісно хвилює думка, а з нею нуртує питання: „Чи достатньо львівські письменники виховують у дітей святу ненависть до злочину, жорстокості, сваволі, антигуманізму ворогів? Ненависть в ім'я любові — любов до людей, справедливости, миру".

З радістю і признанням схвалює Аркадій Халимончук книжку для дітей середнього віку, авторства А. Буличової „Трубачи с улицы Солнечной", яка написана на тему „боротьби проти українських буржуазних націоналістів". Ця книжка ще й до того написана по - російськи, тому кому вона потрібна у Львові? У розділах цієї книжки „Почему светились окна" та „Есть ещо враг" — „пронизує ненависть до ворогів, любов до малих героїв-правдолюбців. Діти теж із захопленням читають „дорослі" книги М. Гнидюка і Т. Новака". Як бачимо, така дитяча лектура є найбільш побажана і потрібна у Совєтському Союзі, щоб вирощувалось покоління в ненависті і презирстві до справжнього геройства українських людей, інакше бо не може вирости „радянська" людина, в якої єдине бажання — „злитись в один радянський народ".

Аркадій Халимончук цитує ще один вірш Марії Хоросницької, яким він захоплюється і його подає, як приклад одієї з добрих і слушних педагогічних метод, що сприяють психічному розвоєві дитини. „Роззувались невеличкі Ривки, Жанни, Галі, роззувались з черевичків, поруч себе поклавши лялі... Роззувались Соні, Микооли, Наталі... Дивувались тоненьким ніжкам, не знали, що їх чекає піч замість ліжка". Автор признає, що перед дітьми, які прочитають цей вірш, створиться моторошна і важка картина. Проте, він знаходить виправдання, бо „вона потрібна для пам'яті про жахи війни, для виховання ненависті до фашизму. Багато для виховання дитини дає порівняння важкого минулого й радісного сьогодення".

І постає моторошний запит: Якого типу в майбутньому виростатиме молодь, плекана на епосах воєнних жорстокостей, неправди і облуди, страхіть і ненависти, на „дорослій" лектурі, на вічноповторному і автоматичному захвалюванні верховодів Кремля. Чи виростатимуть кадри майбутніх роботів, покірних інструкціям совєтської влади, чи принаймні частинно допоможуть їй ще книжки, що іноді і наче б то припадково появляються з-під пера письменників ,які розуміють, якими її повести дорогами, щоб з неї створилася окремішня індивідуальність із стремлінням до добра і краси.

Сестри ґрадуують

Мгр Андріянна А. Тимяк

Д-р Ліда Тимяк-Карійон

У родині інж. Сидора і Марії Тимяків із Піттсбурга відбулася недавно знаменита і щаслива подія, а саме ґрадуація їхніх двох дочок: мгр Андріянни Анни та д-р Ліди Дарії Тимяк-Карійон.

Мгр Андріянна Тимяк одержала диплом бакаляра із Корнельського університету 27-го травня ц. р. із ділянки біохемії. Крім своїх студій, вона вже від двох років працювала у дослідчих хемічних лябораторіях Корнельського університету та брала активну участь у проводі Української Студентської Громади в Корнельському університеті. Ґрадуантка ще не має повних двадцять літ, народилась 5-го липня 1956 р. у Мангатені, Ню Йорк. Науку вона почала у парохіяльній школі св. Івана Христителя у Нюарку, Ню Джерзі, відтак була один рік у Мейплвудській середній школі та два роки в Льорето коледжі у Перті, Західня Австралія, де її батько інж. Сидір Тимяк був керівним інженером будови для американської бази з рамени його фірми Копперс. Після закінчення будови в Австралії Андріянна Тимяк повернулась до Мейплвуду, де по іспитах її признано один рік науки. У 1969 р. родина Тимяків перенеслась до Піттсбургу і там вона продовжувала школу у Норт Алеґенській середній школі. З уваги на її здібності та на рекомендацію школи, Корнельський університет прийняв її на перший рік університету скорше. У міжчасі Андріянна закінчила матурою Школу Українознавства, що її вона склала у 1971 р. у Клівленді, та була ввесь час активним членом Пласту.

Вже під час її побуту в Австралії Андріянна полюбила море та рішила студіювати океанографію. Її бажання сповнилось, бо її прийняли до департаменту океанографії при Фльоридському стейтовому університеті у Талагасі, Фльорида. Вона одержала повну стипендію та працюватиме, як дослідчий асистент у ділянці морської біоорганічної хемії. Ця програма рівночасно включає чотирилітню працю, щоб осягнути ступінь доктора із тієї ділянки. Мгр Андріянна Тимяк закінчує свою дослідчу працю у лябораторіях Корнельського університету у серпні ц. р. та продовжуватиме свої студії та досвідчу роботу на Фльоридському стейтовому університеті.

Її старша сестра Ліда Тимяк-Карійон одержала ступінь доктора медицини 2-го червня ц. р. із знаної медичної школи Алберт Айнштейн Медікал коледж, що є частиною Єшіва університету у Ню Йорку. Молода лікарка народилась 18-го вересня 1950 року у Тунісі, де її батько був одним із керівних інженерів при будові греблі у Бен-Метірі. Ходила до парохіяльної школи св. Івана Христителя у Нюарку, Ню Джерзі, а відтак закінчила Мейплвудську середню школу ґрадуацією у 1968 році. Перший рік студіювала в Ратґерському університеті, а відтак закінчила Бостонський університет із дипломом бакаляра із біології та „пре-мед" у 1972 р. Відтак її прийняли до медичної школи Медікал коледж Пенсилвенія у Філядельфії, де вона закінчила перші два роки та склала перший професійний іспит. У 1974 р. вона одружилась із адвокатом Р. Карійоном із Петерсону та перенеслась на студії до Айнштайн Медікал Коледжу на Бронксі у Ню Йорку, успішно закінчуючи медичні студії. Д-р Ліду Тимяк прийняли на резидентуру внутрішньої медицини при університеті південної Фльориди, де на кожне місце було 20 кандидатів. Вона починає свою працю 1-го липня ц. р. у шпиталях у Тампі, Фльорида. Наша молода лікарка теж брала участь у громадській праці; належить до Пласту (Курінь „Шостокрилих"), була сестричкою у Нюарку, працювала у студентській громаді у Бостоні, а під час медичних студій активно працювала в акції „Жінка в медицині".

Обидві сестри-ґрадуантки мають ще старшого брата Романа, який закінчив „кум лявде" Прінцтонський університет у 1973 р. з ділянки економії та „компютер программінґ". Свої студії він перервав на два роки та зголосився як доброволець до військової служби „Марінес". Від 1975 р. він студіює право на Вілям Мічел коледжі права у Міннеаполісі, Мін. Ґрадуантки та їхній брат є членами 53-го Від. УНСоюзу.

Василь Сачко

УККА ЛИСТОМ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ну пору, йти вперед зі встановленням Українського Патріярхату».

Є багато осіб в самій Церкві й поза Церквою, що твердять, що Ватиканська політика свідомо жертвує Українську Католицьку Церкву для осягнення політичного співжиття (модус вівенді) з комуністичною Росією (гл. «Куди прямує Ватикан?», твір німецького автора Райнгарда Раффальта).

Тому, ми знову повторяємо нашу покірну петицію до Вашої Святости визнати Український Католицький Патріярхат і тим допомогти припинити ті затривоження, що нуртують тепер в Українській Католицькій Церкві в діяспорі.

Позитивне рішення Вашої Святости в цій справі під сучасну пору, коли українська нація переходить великі страхіття, спричинені комуністичним поневоленням і переслідуванням, привітали б українці по цілому світі як многонадійний крок, що скріпить зв'язки єдности та льояльности, з якими українці-католики все відносилися до Апостольської Столиці.

З синівською любовю та відданістю"

Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки

Лев Е. Добрянський,
Президент
Йосип Лисоґір
Екзекутивний Віцепрезидент
Іван Базарко
Екзекутивний Директор
Ігнат М. Білинський
Секретар

Громада потрясена трагічною смертю св. п. В. Боровика, бандитськими нападами на інших

Трагічна смерть св. п. мґра Володимира Боровика, який помер в результаті бандитського нападу на нього кілька днів раніше, викликала глибокий жаль і смуток, але також поважне затривоження серед громадян великої метрополії Ню Йорку — Ню Джерзі. Це бо не був одинокий випадок подібного, хоч і не так трагічного розбишацтва. Жертвами подібних нападів в останньому часі були, між іншими, редактор „Українського Квартальника" д-р Володимир Душник минулого тижня в Брукліні та співредактор „Свободи" д-р Василь Тершаковець в Ню Йорку минулої неділі. На д-ра Душника напало двох чорних бандитів при вході до його мешкання та, погрожуючи ножем, вимагали грошей. Д-р Душник, кинувши їм портфель з деякою готівкою, успішно оборонився перед нападом, хоча й був легко покалічений в руку. На д-ра Тершаківця напав з ножем один чорний бандит на Астор Плейс в Ню Йорку та, відібравши від нього деяку готівку, скалічив його ножем також в руку.

Трагічний напад на св. п. мґра Володимира Боровика був уже другим з черги на нього. Яких два тижні раніше на нього напали бандити в його крамниці солодощів при Спрінґфілд евеню, але тоді обійшлося без більшої втрати та покалічення, бо тільки копнули його в ногу. Трагічний випадок стався у вівторок, 15-го червня, в 6-ій годину ранку. Забравши попереднього дня з Народного Дому готівку і чеки на суму приблизно 400 долярів, , щоб наступного дня здепонувати їх в банку, св. п. мґр Володимир Боровик того трагічного дня вже в год. 6-ій ранку підходив до своєї крамниці, щоб її відкрити. В тій хвилині із затриманого на вулиці малого, червоної краски автомобіля німецької марки „Фольксваґен" вийшло два білих бандитів та, вдаривши по голові, лізним предметом по голові, вирвали йому течку з готівкою і чеками та втекли. Початково св. п. Володимир Боровик не відчував більшого болю чи навіть невигоди, але коли він того ж дня ввечорі зайшов до Народного Дому, його друзі завважили його фізичну і, до деякої міри, ментальну незбалансованість. Щойно за два дні, як стан нападеного почав швидко погіршуватись, його відставлено до лікаря, який ствердив, що від удару був вилив і сціп крови в мозку. Побитого негайно відставлено до шпиталю, де додатково стверджено ще й запалення легенів та інші комплікації. Стан недужого швидко погіршувався, він дістав частинний параліч і втратив притомність. На понеділок, 21-го червня, на годину 8-му вранці була визначена операція, але до неї побитий вже не дожив, померши дві години раніше.

Ані вбивників св. п. мґра Володимира Боровика, ані напасників на д-ра Душника і д-ра Тершаківця, поліція ще не схопила. Слідство продовжується.

Бандуристка Ляриса Кінджерява-Пастухів

Бандуристка — Ляриса Кіндзерява-Пастухів

У мальовничому кутку Вермонтських гір примостилось маленьке Марльборо, відоме в музичному світі фестивалями, зокрема літнім, та пожвавленим музичним життям з великою кількістю концертів. Серед гостей є й початкуючі з Джуліярд, є й відомі професіоналісти, як Серкіни, Маріос Пападопулос, Н. Конс, Петерсон. Колись музичним директором був покійний Пабло Касалс, тепер — Бланч Мойз, завідуюча музичним відділом Марльборо коледжу.

Перед досвідченою і вишуканою авдиторією в останніх концертах з'явилася й...українська бандура. Для нас не новина, що своєю оригінальністю кобза зразу зацікавлює: інструмент невиданий і загальнонезнаний. Але це не був показ екзотики, тільки солідні, професійного рівня концерти; бандура прийнята, як рівнорядний партнер. Музикальність творів на бандурі, милозвучність та технічний рівень виконання викликали загальне признання і навіть захоплення збоку окремих музик.

Виконавець — студентка Марльборо коледжу і ґрадуантка Школи Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку — Ляриса К. Пастухів, наймолодша з трьох доньок-бандуристок о. Сергія і паніматки Юлії К. Пастухів, керівника нашої школи й учителя. Ляриса на концертах виконувала „Шумки" Завадського і Прісовського, аранжовані на кобзу К. Місевичем, а також власні композиції, дещо з яких включено в репертуарну літературу школи.

Микола Чорний

З діяльности ЛМКлюбу в Ню Йорку

Вечір на пошану Симона Петлюри

У п'ятницю 30-го квітня ц. р. Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку вшанував окремим вечором пам'ять Головного Отамана Симона Петлюри в 50-ліття трагічної його смерти з руки московського аґента. У вечорі взяли участь: проф. Дарія Каранович-Горринська, ред Іван Кедрин-Рудницький і маестро Степан Крижанівський.

На вступі голова Клюбу інж. Іван Жуковський привітав присутніх і попросив їх вшанувати пам'ять Покійного Отамана хвилиною молитви й тихої згадки. Опісля проф. Каранович виконала на фортепіяні відповідний до настрою вечора „Хорал" Барвінського.

Ред Іван Кедрин у своїй доповіді перейшов усі важливі етапи життя й діяльности Покійного Отамана Симона Петлюри, який в боротьбі за незалежність України став на шлях відкритої боротьби з московським ворогом. Не був фантастом, як інші провідники, що вірили у якесь „братолюбіє", а коли почалися воєнні дії з ворожим московським наступом на Україну, писали свої повісті (Винниченко). Був людиною реального думання і діяння, фантазії залишив іншим, а самий будував українську національну армію, щоб відбити ворожий наступ. За той свій реалізм та ідею повної незалежности України впав на вулиці Парижу від куль червоного аґента. Одначе ворожа рука не вбила ідеалізму Покійного Отамана, ні його змагань — вони живуть в серцях нових поколінь, що змагалися і змагаються з ворогом.

Колись в столиці України пишатиметься величний пам'ятник Великого Сина України — Симона Петлюри.

Маестро Крижанівський відчитав по-мистецьки віршову поему чеського поета Йосифа Пельшека „Поворот Наполеона", що настроєво гармонізувала з програмою вечора, а після перерви відчитав військовий наказ за підписом Головного Отамана ч. 131 з 1919 р. про заборону погромів жидівського населення злочинними елементами.

На закінчення вечора проф. Дарія Каранович-Гординська відіграла „Осінь" Грудина і „Клич до волі" Лятошинського. Піяністка отримала китицю квітів.

Б. Б.

ПОДАЄТЬСЯ ДО ВІДОМА ВСІМ МЕШКАНЦЯМ
Українського Села
в ҐЛЕН СПЕЙ й ОКОЛИЦІ, ЩО
у літньому сезоні 1976 р.
в церкві СВ. ВОЛОДИМИРА в ҐЛЕН СПЕЙ
будуть відправлятися
слідуючі Служби Божі
щонеділі — год. 11 рано — о. І. Терлецький — співані;
щодня — год. 8-ма рано, а неділі і свята год. 9-та ранку — читані — о. сов. Ст. Клепарчук.
ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ

УКРАЇНЦІ! НАШИМ СТРЕМЛІННЯМ Є, ЩОБ КОЖЕН УКРАЇНЕЦЬ - УКРАЇНКА АМЕРИКИ Й КАНАДИ СТАЛИ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 200-РІЧЧЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ І 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ В АМЕРИЦІ.
ЧИ ВИ ВЖЕ НАЛЕЖИТЕ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ???

В пам'ять Дорогого Шкільного Товариша і Приятеля
бл. п. д-ра **МАРКІЯНА ЖЕГАЛЛОВИЧА**
на Патріярший Фонд складають:

І. і Я. ЩЕРБАНЮКИ	$25.00
С. і З. МАШТАЛІРИ	20.00
Л. КАЧАЛА	10.00
Д-р І. СЄРАНТ	10.00
В. МАҐОЦЬКИЙ	10.00

НЕДІЛЯ, 27-го ЧЕРВНЯ 1976 р., год. 5-та по пол.
XXVI РІЧНИЙ КОНЦЕРТ
ФОРТЕПІЯНОВОЇ МУЗИКИ У ВИКОНАННІ
УЧНІВ
Наталії Котович
Заля ПАРАФІЇ ЦАРЯ ХРИСТА при Каюґа та 17-ій вул.
ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.

П'ЯТИЙ З'ЇЗД УЧНІВ І УЧИТЕЛІВ ЗАЛЬЦБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Керґонксон, Союзівка. — Заходами окремого Організаційного Комітету тут осінню 16 і 17-го жовтня на відпочинковій Оселі УНС Союзівці відбудеться п'ятий з'їзд бувших професорів і учнів зальцбурзької гімназії. Зголошення на з'їзд приймає Іванна Вілик, 5107 Н. 11-та вулиця, Філядельфія, Па. 19141. Замовлення і нічліги пересилати до управи Союзівки.

Зі сумом повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що у вівторок, 22-го червня 1976 р.
упокоївся в Бозі
наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДО

бл. п.
ЮЛІЯН ФУСЯК

проживши 77 років.

ПАРАСТАС в четвер, 24-го червня 1976 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Ірвінґтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН в п'ятницю, 25-го червня 1976 р. о год. 9:30 ранку з української католицької церкви св. Івана Хрестителя на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:
дружина — БОЖЕНА
доньки:
БОЖЕНА МАРІЯ РОКИЦЬКА з чоловіком ФІЛЬКОМ
ЛІДІЯ ТОВАРНИЦЬКА з чоловіком ЙОСИФОМ
ЮСТИНА ТІНО з чоловіком РОБЕРТОМ
4 внуки
та близька і дальша Родина

Неділя, 4-го липня 1976 року ***„СЛОВОМ і МЕЧЕМ"*** **Оселя СУМ „Веселка" біля Торонта**

В 120-річчя з дня народження і 60-річчя смерти письменника і поета ІВАНА ФРАНКА, 50-РІЧЧЯ смерти Голови Української Держави і Головного Отамана СИМОНА ПЕТЛЮРИ,
35-річчя проголошення відновлення української держави 30 ЧЕРВНЯ 1941 РОКУ

XXVII ЗУСТРІЧ-ЗДВИГ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ І АМЕРИКИ

Ярослава Зелинська-Джансон

У травні м. р. на правничому відділі університету в Медісон Вісконсін вибрано українку Ярославу Зелинську-Джансон на головного редактора правничого професійного журналу п. н. „Вісконсинський Правничий Огляд'' на 1977 рік.Це становище рідко дістається жінкам, а українкам зокрема. Приємно також, що з-поміж 300 студентів права Вісконсинського університету цей пост отримала якраз українка.

Ярослава Зелинська Джансон закінчила середню і вищу освіту в Балтіморі, де також вчилася і в українській школі, належала до Пласту і була активною в Українській Студентській Громаді. Після закінчення студій працювала деякий час у Плянувальному Відділі Балтімору, а згодом — в Інституті Урбаністики у Вашінгтоні.

У 1973 році розпочала студії на правничому Відділі Вісконсинського університету, де в 1976 році отримала диплом доктора прав. Пані Слава це дружина д-ра Велдона Джонсона, професора цього ж університету.

Ярослава Зелинська-Джансон

Батько п-і Слави, проф. Борис Зелинський помер в 1955 році, а мати Раїса Зелинська є активною діячкою у Балтіморі. Минулого року п-і Слава побувала на Україні та в інших країнах Західньої Европи.

Мгр Анатоль Булавка

Тарас Глива – доктор прав

Тарас Глива промувався у Каліфорнійському університеті на доктора права. Доктор Глива народився у 1947-му році в Гамбурзі, Західня Німеччина. В 1950-ім р. приїхав він з батьками до Америки й родина Гливів осіла в Янгставні, Огайо. Початкову й середню школи закінчив він у Остінтані, що межує з Янгставном.

До коледжу ходив він в Янгставні, і закінчивши Янгставнський Стейтовий університет з титулом бакалявра й один рік учив психології в середній школі в Остінтавні, одначе жажда науки й бажання вибитися загнала його аж до далекої Каліфорнії, де він одержав посаду в університетській правничій бібліотеці й своєю наполегливою працею добився там до посту керівника бібліотеки, а по вибудуванні нового будинку він переорганізував бібліотеку й побільшив її, за це діставши признання.

Працюючи в бібліотеці, д-р Глива вписався на правничий відділ Західнього університету Каліфорнії, й як один з найкращих студентів, закінчив його докторатом права.

Нині він є професором того ж університету й дальше провадить бібліотеку, а за дві наукові праці, поміщені у фаховому правничому журналі дістав спеціяльне признання й нагороду.

Д-р Глива має в пляні попрацювати три роки в Каліфорнії, де він вже зробив фаховий правничий лайсенсовий іспит і вже є членом Правничої Палати, так званої Бар Ассосіейшен, а по трьох роках переїхати на Схід Америки, де є більші українські поселення й там відкрити самостійну адвокатську канцелярію.

Д-р Тарас Глива був пластуном у Станиці в Янгставні, де був касиром, а літом він їздив на пластові табори на „Вовчу Тропу'' й на „Новий Сокіл''.

Родина Гливів є членами Українського Народного Союзу.

І. Д.

Новий лікар професіоналіст д-р Оксана Балтарович

Оксана народилась в Трентоні, Ню Джерзі, коротко після приїзду її батьків з Европи. Потім родина переїхала до Детройту, де батько Роман одержав працю в Дженерал Моторс, в якій працює і до сьогодні, як інженер. Мама її є зубним лікарем і має власну ординацію.

Початкову освіту Оксана закінчила в українській католицькій школі св. Івана Хрестителя на заході міста Детройту з відзначенням і всі шкільні роки пройшла з найкращим успіхом. Середню школу закінчила в „Іммакулата'' середній школі для дівчат, як „веледикторіян''. Вона була президентом Всеамериканських Визначних Студентів в тій школі та її вибрано членом Фі Бета Каппа.

Окрім різних відзначень, нагород і грамот, Оксана одержала рідкісну нагороду з латинської мови за чотирилітній успіх „сумма кум лауде'' і здобула для школи трофеї. Її згадано в одному з річників „Хто є хто'', як талановиту представницю студіюючої молоді. В шкільному часі була активною у багатьох організаціях. Треба подивляти її пильність, посвяту і любов до науки.

Вже після третього року передмедичних студій при Вейнському стейтовому університеті в Детройті вона почала студії медицини. Одержала диплом бакаляра з біології з відзначенням і далі залишається членом Фі Бета Каппа. Вона рівнож була членом Управи товариства „Мартар'' при Вейнському університеті. Це організація студенток, до якої можуть належати тільки визначні в академічних дисциплінах жінки та активні в громадському житті.

Очевидно, по таких успіхах Оксані досить легко було дістатися на медицину, її професію, до якої виявила замилування вже в середній школі. Медичні студії закінчила при Вейнському університеті і 23-го травня ц. р. їй вручено диплом доктора медичних наук. Від жіночого товариства медиків Америки дістала нагороду, як відзначення в першенстві.

Активна в житті української громади. Закінчила Школу Українознавства Т-ва „Рідна Школа'' в Детройті матурою з визначним вислідом. Він новацтва належала до Українського Пласту і займала провідні пости. По одержанні ступеня Вірлиці пройшла всі вишколи: „Кадри Виховників'', табори „Стежки Культури'' та Школу

Д-р Оксана Балтарович

Булавних, в якій від 1970-1974 рр. була активною в проводі, як теж коменданткою Школи Булавних, за що отримала від Крайової Пластової Старшини грамоту. Пластові відзначення за виконувані обов'язки на різних постах годі вираховувати. Це гарний шлях здисциплінованої пластунки.

Оксана пройшла теж курси Українського Музичного Інституту з неабияким успіхом. Вона була членом Української Студентської Громади і декілька каденцій в Управі. Була співорганізатором Громади Студентів Медицини і Дентистики в Детройті і тепер є головою. Рівнож виступала на літературних вечорах, рецитувала твори, виказуючи велику ініціятиву, тонке знання дикції та мови і належала до драматичного гуртка.

Оце коротка характеристика широкогранної діяльности та небуденної працьовитости, яку одідичила нова професіоналістка від своїх батьків.

Батьки Оксани є членами Українського Народного Союзу. В неї ще дві молодші сестри — Леся і Марічка. Леся тепер на третьому році медицини, а Марічка починає середню школу.

Д-р Оксана в цьому році працює в лікарні „Грейс'' у Детройті у відділі внутрішніх недуг, а на спеціялізацію її прийнято до Массачусетс Дженерал шпиталю в Бостоні при Гарварді, чим не тільки українська медична громада, але теж увесь український загал може бути гордим. Бо успіх одиниць — це успіх громади.

Д-р Оксана Балтарович є членкою 292-го Відділу УНСоюзу в Детройті, Міч.

П. Ф.

Вечір роздачі літературних нагород СФУЖО

Заходами Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку і Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) в домівці Клюбу в п'ятницю 7-го травня ц. р. відбувся погідний вечір, програма якого пройшла в доброму настрої. Це був вечір роздачі нагород із фонду д-р Марусі Бек за відзначені літературні твори, що їх визнало окреме жюрі: Оксані Керч, Іванні Савицькій і Ірині Шраменко.

На початку вечора голова Клюбу інж. Іван Жуковський привітав присутні пані: д-р Марусю Бек, Лідію Бурачинську, Іванну Савицьку, Ірину Шраменко і численно зібрану авдиторію (перевага була по стороні жінок),підкресливши у своєму слові, яке велике значення для української культури має фонд, що його створила д-р Маруся Бек, який є заохотою українському жіноцтву пробувати своїх сил на письменницькому полі.

Програмою вечора проводила п-і Лідія Бурачинська, попросивши до слова д-р Марусю Бек, яка у своїй поетичній промові насвітлила і підкреслила ті засади, якими повинні кермуватись у житті культурні люди, щоб використати всі можливі нагоди залишити своє писане слово і в той спосіб творити літературну скарбницю для себе самих і наступних поколінь українського народу в часах важкого лихоліття на Рідних Землях. Пригадала коротко початки таких літературних конкурсів і перших членів, що творили Комітет: Лідію Бурачинську, д-р Наталю Пазуняк і Степана Бубнюка з Канади, за що склала їм прилюдно щиру подяку, а також членам жюрі, що кожночасно оцінюють надіслані на конкурс літературні твори.

Не була присутня на вечорі відзначена письменниця Оксана Керч з приводу родинних перешкод. Нагороджене її оповідання відчитала Оксана Щур. Оповідання Іванни Савицької „Лист з Еспанії'' відчитала Оксана Рак, а Ірина Шраменко відчитала своє оповідання „Дарунок''. Всі нагороджені оповідання авдиторія прийняла рясними оплесками.

На прикінці вечора Лідія Бурачинська сердечно подякувала д-р Марусі Бек за створення фонду, поґратулювала нагородженим письменницям, при чому згадала присутніх на залі членів конкурсового жюрі в особах д-р Марії Кобринської, теперішнього голови СУЖА, Ольги Кузьмович, і маестра Степана Крижанівського. Авторів вечора нагороджено китицями квітів, а д-р Марусю Бек обдарували Ольга Соневицька і Богдан Стефанович книгою про Чортківську Округу.

Б. Б.

Відбудеться 5-ий відбиванковий трійковий турнір на Союзівці

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — Закінчується підготовка до традиційного літнього трійкового відбиванковго турніру, що відбудеться тут на відкритій площі в днях 10-11 липня ц. р. Згідно з традицією цей У-ий трійковий турнір влаштовує провід чоловічої відбиванкової ланки УСВТ „Чорноморська Січ'' з ініціятиви і в тісній співпраці з Управою 214-го Відділу УНСоюзу „Ч. Січ''. Турніром проводимитуть: д-р Тарас Гунчак - директор, Ю. Ставничий і О. Попович — ділові заступники.

Як і в попередніх 4-х роках до цьогорічного турніру запрошені трійки найкращих відбиванкових клюбів східніх ЗСА і Канади з наступних міст: Нюарк — УСВТ „Ч. Січ'' дві трійки, Роквилл, Мериленд — „Чайка'', Торонто — СТ „Україна'', Бінгамптон УМСА, Скенектеді — УМСА, Ґльоверсвилл — УМСА, Філядельфія — УМСА, Ню Йорк — Вест Сайд УМСА, Ню Йорк — В. К., Норд Вірджінія, Колюмбус, Огайо — УМСА і Український Студентський Відбиванковий Клюб — Вінніпеґ, Канада.

Змагання проходитимуть в двох рівнорядних групах по два 15-ти точкові сети, після закінчення яких в неділю відбудуться півфінальні і фінальні гри за чолові місця і Трофеї Союзівки. У випадку дощу змагання проходитимуть в закритій залі в Кергонксоні, що її зарезервував директор Володимир Квас.

Цей трійковий відбиванковий турнір здобув серед любителів цього спорту замітну популярність. Десятки найкращих відбиванкарів східніх ЗСА уважають собі за великий привілей бути учасниками змагань, а сотні любителів прибувають на цей турнір з найдальших міст, не зважаючи на труднощі транспортації на шляхах, що густо забиті автомобілями вакаціонерів.

Доказом цього був, між іншим, минулорічний турнір, фінал якого стягнув сотні глядачів, що з великим зацікавленням слідкували за грою фіналістів: „Ч. Січ'' — „Чайка''. Переможцем вийшла трійка „Ч. Січ'' в складі: Н. Паславський, Ґ. Вишиґанов і П. Круґер, яка здобула такі висліди: 10:15, 15:13 і 15:11. В минулорічному турнірі взяло участь 10 дружин, в тому числі 3 українські. В складі віцечемпіона турніру, між іншими виступали: Л. Кормелюк і Б. Новаківський.

О. Твардовський

Академія в пошану Симона Петлюри

Ню Гейвен,(М. Я.) — Стараннями Українського Конгресового Комітету Америки, Відділ Ню Гейвен, у суботу 22-го травня ц. р., в залі Української Католицької Церкви в Ню Гейвені, відбулася Святочна Академія в п'ятдесяту річницю геройської смерти Головного Отамана і Голови Директорії Української Народної Республіки Симона Петлюри. По відспіванні українського національного гимну, академію відкрив д-р Михайло Снігурович, голова місцевого Відділу УККА. Інж. Мирон Мельник прочитав звернення УККА у 50-річчя смерти Симона Петлюри, а д-р Ярослав Туркало, заступник голови УККА, Відділ Ню Гейвен, виголосив святочне слово. В мистецькій частині Аліція Бучинська при фортепіяновому акомпаньяменті проф. Юрія Цибрівського на скрипці виконала твори шістьох композиторів. Поміж її трьома виступами деклямувала Галина Боровик. Мистецьку гру скрипальки та декляматорку нагородила публіка оваційними оплесками, а дівчатка подали їм китиці квітів. Вечір закінчено відспіванням „Не пора''.

У неділю, 23-го травня, в українській православній церкві відправлено Панахиду по сл. п. С. Петлюрі, в якій взяли участь із прапорами Станиця ІД УНА, Пласт і Сума і численне громадянство.

Показ нової техніки у малярстві Романа Мараза

В пресі вже появилася новинка про те, що 7-го травня ц. р. в Українському Інституті Америки в Ню Йорку відкрилася виставка, яка була справжньою несподіванкою для любителів і цінителів образотворчого мистецтва.

Це своєрідний творчий звіт Романа Мараза. Досьогодні були знані лиш окремі його картини, які вражали, зацікавлювали, проте не давали повної уяви про творчість майстра.

Роман Мараз народився у Бучачі. Ще хлопчаком у 1924 році переїхав з родиною до Канади, у Торонто. Там закінчив малярську академію. У 1934-1935 рр. Мараз переїздить до Америки — він дістає стипендію у Кренброкській академії мистецтва. Після закінчення навчання молодий маляр починає працювати дизайнером у компанії Форда. Одначе бажання випробувати свої сили у новій ділянці приводить його до Голівуду, де він якийсь час працює у мистецькому проєктуванні фільмів, а потім дев'ять років викладає у малярській школі. Відтак, Мараз понад двадцять років працює дизайнером у компанії „Шевролет Моторс'' і на протязі всього життя напружено творить, як маляр.

Ця вистава дає можливість говорити про творчий доробок Романа Мараза і доказує про своєрідний талант майстра. Його опреділити до якоїбудь конкретної школи було б проблематично.

Більшість робіт Мараз виконує, користуючись технікою мистців проторенесансу — яйцевою температурою, яка вимагає справжньої майстерности і знання справи. Проте, технічність ніколи не була для Мараза самоціллю, бо роботи його сповнені настрою і змісту.

Про це виразно говорить серія „Христос і дванадцять Апостолів''. Кожен з них наділений індивідуальними рисами, немає застиглости, притаманної канонічному вирішенню образів. Мистець вжився у дивний біблійно-євангельський світ і створив оригінальні образи. Характеристики вражають глибиною і точністю.

Якщо образи апостолів дані у виразних зворотах з влучно підкресленою мімікою, то образ Христа у Мараза застиглий у своїй позасвітній величі.

Відчужене обличчя, гіркі зморшки біля рота. Опущені вниз очі не дивляться на нікого, він заглиблений у собі, бо тепер перед ним ніби проходять тридцять три роки Його життя. Вражає образ Юди, на гарному обличчі якого, ніби потайки блукає хижа усмішка.

Апостол Фома у трактуванні Мараза є втіленням сумніву як філософського поняття. У його змученому, виснаженому обличчі прозирає прикрість. Відчуваєш, що душу Томи роздирає протиріччя між вірою і її браком. Про кожен з образів цієї серії можна багато сказати, творя мистця сповнені психологією і глибиною.

Роман Мараз — мистець широкого творчого діяпазону. Неможливо не зупинитися на чудових роботах, що відносяться ще до кінця п'ятдесятих років: „Дівчина на велосипеді'' та „Пісні Шехерезади''.

Перша — написана у строгій живописній манері. Зображено втомлену дівчинку, яка перечікує червоні світла на дорозі. В задумі вона підперла рукою голову. Важко бути певним чи то глибока замріяність, чи затурбованість чимось серйозним.

Робота приваблює своїм спокійним кольоритом, врівноваженою композицією.

Картина „Пісні Шехерезади'' рішучо інакша. Її розв'язано в дусі складного співвідношення елементів українського бароко і кубізму, результат — чудова органічність. Полотно виключно декоративне по композиційній будові і кольориті.

Стіни і підлога кімнати вирішені як загальні, плоскі поверхні. На їхньому фоні — плавні, округлі форми тіла хлопчика і велике крісло, в якому він сидить, — підкреслено барокові. В картині створено чудовий поетичний настрій, який заворожує тим сильніше, чим більше дивитися на неї. Витончені співвідношення блакитного тону площин стін із жовто-золотавим одягом юнака акомпанькоють головному настроєві образу.

В цій же залі демонструються пейзажі, які умовно можна розділити на дві групи — фантастичні і сюрреалістичні.

Першу групу („Мексіко, гори'', „Кактус'') характеризує поєднання фантастичного і водночас поетичного бачення природи. Дивовижні фіолетові гори, ніби повиті димчастою, легкою завісою ліричного світогляду майстра.

Друга група, значно більша, насвітлює нову грань творчости Мараза. Для уяви розглянемо картину „Червона рожа у вікні''. На глибокому, темносиньому фоні намальовано півкольне вікно з двома перекладинками, які візуально утворюють хрест. Майже ввесь простір, що відкривається з вікна, зайнятий фантастичною металевою конструкцією. Ніякого деревця, ніякої травинки.

В цьому полотні, як і в картинах „Залишки праці'', „Пов'язаних дух'', „Сталь і пісок'' розпач тонкої натури мистця перед знищенням природних скарбів перед наступом металу.

Ольга Чмух

Свято Матері в Маямі

Вже від кільканадцять років існує при українській католицькій церкві Успення Пречистої Діви Марії субітня Школа Українознавства, яка під опікою спершу о. крилошанина П. Олексіва, а сьогодні о. пароха І. Ричкуна ЧСВВ та жертвенних фахових вчителів виховує наші діти, навчаючи української мови, історії, культури, народних пісень, щоб зберегти їх для України. Дні 9-го травня ц. р. ця школа влаштувала традиційне Свято Матері.

Після прийняття-обіду, підготовою якого зайнявся Батьківський Комітет школи, відбулася святкова програма на прикрашеній квітами сцені церковної залі. На тлі малюнків-декорацій, які зображували незабутні Карпати, лісове царство звірят та птиць, виступило двадцятеро дітей у чудових народних одягах, в тому числі кількох наших наймениших із садочку. Свято відкрив В. Хомяк в заступстві хворого голови Батьківського комітету М. Ґелембини, відчитавши його привіт. Програмою свята проводила Ганя Максимович, колишня учениця тієї школи, нині студентка університету. До першої частини програми входили такі точки:деклямації Д. Максимович та Е. Хом'як; Д. Дик, А. Дик, К. Вісьнеської, В. Венґльовської; спів учеників школи. Відтак знову деклямували Д. Сесницька, С. Пристацький, К. Дмитерко та В. Венґльовська. Співочий гурток „Черемшина'', до якого входили: Ганя Максимович, Марія Пацай, Анна Сесницька, Дана Максимович, Зорян Сперкач та Андрій Ґелембин, відспівав пісню. Опісля А. Ґелембин деклямував вірш. Пісню із вільними вправами виконали всі діти.

Другу частину програми розпочав співочий гурток „Черемшина'', який виконав три пісні. У комічній сцені на тлі пісні „Ой, під вишнею'' М. Лисенка в супроводі фортепіяну і хору виконували: дідуган — А. Ґелембин, дівчина-краля — Марія Пацай. Відтак деклямувала учениця садочку Т. Венґльовська, і всі діти відспівали пісню. Відтак співочий гурток „Черемшина'' відспівав дві пісні. На закінчення програми всі діти заспівали своїм матерям „Многая Літа'' та заквітчали їх квітами. Анна Максимович, мати, в імені Батьківського комітету склала подяку керівничці школи Іванні Сперкач за її жертвенну працю для добра нашої школи. Всі присутні повстанням з місць вшанували свою улюблену вчительку, а діти вручили їй китицю квітів.

Багату та різноманітну програму нашої дітвори сприйняли всі присутні з великим захопленням, доказом чого були бурхливі оплески після кожної виконаної точки. Найбільше праці у підготові тієї програми вклала І. Сперкач, яка намалювала всі декорації, куртини, пошила всі строї для дітей, зорганізувала співочий гурток „Черемшина'', вивчила всі його пісні. До речі, цей добре зіспіваний гурток вже давніше виступав на різних імпрезах нашої громади. Члени гуртка бездоганно вичили українську мову, затративши при цьому американський наголос. П. Сперкач є сама матір'ю п'ятьох синів, і, не зважаючи на свої родинні обов'язки, вона все знаходить час для праці у рідній школі. Музичний фортепіяновий супровід спочивав у руках її найстаршого сина Богдана, відомого знаменитого піяніста, який закінчує клясу гри на фортепіяні в Маямському університеті. Він часто акомпаньює для хорів і сольоспівів на різних концертах нашої громади і є справжнім любимцем публіки.

Наша Школа Українознавства не має окремого бюджету, окрім приходу з двох, трьох імпрез, які влаштовує кожного року. Тому належиться велике признання і пошана відомій меценатці на народні і наукові цілі Еві Сташків, яка жертвує поважну суму на вдержання тієї школи. Двадцятеро дітей на Маямську громаду — це рішучо замало. До Маямі кожного року прибувають нові поселенці і тому почесним обов'язком батьків є посилати своїх дітей до рідної школи, щоб охоронити їх перед чужими, шкідливими впливами, зберігаючи їх для українського народу.

Богдан Остапчук

ІСТОРІЯ МОГО ДОКТОРАТУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

помилок, бо кожний з жюрі знаходив „щось не так'' зі своєї спеціяльности. Та найгрізніший був все ж таки мій „промотор'', який назвав мене „націоналісткою'' (а це серед університетської лівизни — наче присуд смерти!) ,та ще й такою, що має зухвальство „применшувати велич великої російської літератури''... Ну, пропала я! — подумала я собі, а тут ще взявся мене „обробляти'' мій таки земляк д-р Круба. З незвичайною солідністю він не проминув ні однієї дати, якої я не перевірила з іншим виминув ні однієї дати, якої я — знайшовши один із них, а саме про Пруста, — зайвим, — він додав і доповнив багато дечого, чого я не знала й за що я йому щиро вдячна. Накінець похвалив мене за добрий, адекватний переклад „Камінного господаря''.

Я мовчала за порадою „промотора'', проте він сам звернувся до мене з питанням - докором: чому я не подала ,що існують суперечки щодо автентичности „Слова про Ігорів похід'' у російській науці? Примушена відповісти, сказала, що знаю про ці суперечки, але дотримуюся висновків українських дослідників, які багатьма працями — історичними, мовними, хронологічними ,навіть графічно - технічними, — вже давно довели не тільки автентичність, але й українське походження того княжого епосу, української Саги з 12 століття. Суперечки російських учених не так то вже нас цікавлять...

І врешті третім заговорив предсідник Ж. Морель, який, зібравши всі прогріхи, підкреслив і добрі сторінки, зокрема ж назвав цінним вкладом у французьку перекладну літературу і мій скромний переклад Лесиного шедевру.

Страшне хвилювання порушило мою жовч, і коли нас незабаром покликали знову до залі, я відчула, що мене охоплює гарячка. Мов крізь сон почула я несподівані похвали — після стількох докорів! — предсідника, що закінчилися присудом „з відзначенням'' (гонораблє), в який я не могла повірити, вважаючи його гарячковими примарами. І тільки спонтанні оплески всієї залі врешті переконали мене, що це таки правда! А предсідник, не знаю з якої причини, ще й додав, що найвищої оцінки „трезонораблє'' не могли мені дати, бо їх дістають дуже рідко, і дуже великі вчені, як наприклад, проф. Еткінд, що недавно вирвався з Ленінграду до Ізраїлю і тепер викладає у Парижі...

Моєму щастю — за Лесю Українку і за українську літературу — не було здається меж, але вислови жюрі у відповідь на мою подяку перейшли всі межі: вони сі Українки треба не тільки надрукувати університетськими засобами, але й поставити на сцені, у фільмі, чи телевізії... Коли бодай одне з тих чудових намірів здійсниться (щоб не наврочити, бо ж усюди маємо „приятелів'') — знатиму, що моя п'ятирічна виснажлива праця не пішла намарно... Закликаю українське студентство опрацьовувати українські теми на чужинецьких університетах!..

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 27-го ЧЕРВНЯ 1976 р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Миколая, 5-ий Відд. о год. 5-ій по пол. в церковному приміщенні — 37-09 31-ша Авеню. Проситься чл. взяти участь в останніх передлітніх зборах і вибрати свою дивіденду. — М. Хоманчук, секр.